

IZ NAŠIH ENOT

Vaja

Bojna moč 2026

AKTUALNO

Vrh Nata v Ankari

Marko Pišlar

ZAVEZNIŠKA ENOTNOST

Nedavno vrhunsko zasedanje Nata je znova pokazalo, da zavezništvo ostaja nepogrešljiv steber svetovne in evropske varnosti, hkrati pa je razkrilo, da je njegova enotnost zaradi različnih pogledov držav članic na preizkušnji. Čeprav je vrh znova odprl zahtevno vprašanje delitve bremen znotraj zavezništva, je hkrati pokazal, da članice povezuje skupni interes po ohranitvi politične in vojaške enotnosti. Ta ostaja pomembna v času, ko Rusija še naprej predstavlja glavno varnostno grožnjo evroatlantskemu prostoru, nepredvidljive razmere na Bližnjem vzhodu pa dodatno povečujejo globalna varnostna tveganja. V ospredju srečanja niso bili le nadaljnja podpora Ukrajini, povečanje obrambnih izdatkov in prihodnja vloga Združenih držav Amerike pri zagotavljanju evropske varnosti, temveč tudi razprave o zavezanosti načelu kolektivne obrambe in nadaljnji krepitvi zavezniške odvrtačalne držbe s celovitim pristopom.

Tudi Slovenija je bila več let med tistimi članicami, ki niso dosegle dogovorjene ravni obrambnih izdatkov, s čimer niso izpolnile politične zaveze do zavezništva. Zaradi tega je bila pogosto deležna kritik znotraj Nata. Kot zaupanja vredna članica želi okrepiti svoj ugled s postopnim povečevanjem obrambnih izdatkov, pospešenim vlaganjem v modernizacijo in razvoj Slovenske vojske ter z nadaljnjim zagotavljanjem kredibilnih prispevkov v zavezniške operacije in misije. Glavno sporočilo zasedanja v Ankari je jasno. Nato ostaja raznovrstno zavezništvo, v katerem so nesoglasja neizogibna, vendar skupni varnostni interesi še naprej prevladujejo nad notranjimi razlikami. V vse bolj nepredvidljivem mednarodnem varnostnem okolju bo prav sposobnost ohranjanja enotnosti odločala o prihodnosti tega do zdaj najmočnejšega in najuspešnejšega zavezništva v zgodovini.

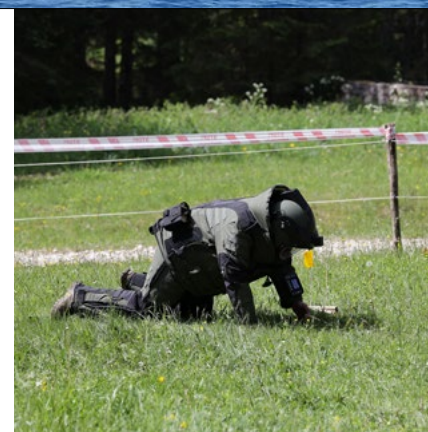

foto italijanska mornarica

4
V PIVKI
SPOMENIK
GENERALA MAISTRA

Park vojaške zgodovine
z novo pridobitvijo

16
SKUPAJ PRIPRAVLJENI
NA NAJHUJŠE

Na vaji Zlomljeno krilo
preverjali ukrepanje
ob letalski nesreči

34
SLOVENIJA GOSTILA
POMORSKO VAJO ADRION

Krepitev sodelovanja
med članicami
Jadransko-jonske pobude

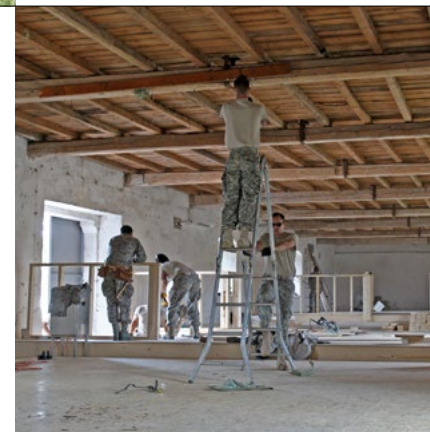
8
SLOVENSKA VOJSKA
BOGATEJŠA ZA 37 ČASTNIKOV

Konec šolanja
38. generacije
Šole za častnike

20
PARTNERSTVO, KI SE
NENEHNO RAZVIJA

Sodelovanje
Slovenske vojske
z Nacionalno gardo Kolorada

42
ŠAMPION
MED OBLAKI

Smučarski skakalec Prevc
na obisku
v vojaški letalski enoti

11
PRIKAZ
BOJNE MOČI

Slovenska vojska
na mednarodni vojaški vaji
v Slunju

31
BRIGADI
Z NOVIMA
POVELJNIKOMA

Primopredaji dolžnosti
v 1. in 72. brigadi

V PIVKI SPOMENIK GENERALA MAISTRA

BESEDILO Petra Apšner
FOTO Bruno Toič

Na dan pred 35. obletnico razglasitve samostojnosti Republike Slovenije je Park vojaške zgodovine v Pivki, ki letos praznuje 20 let delovanja, postal bogatejši za pomemben zgodovinski simbol. Pred stavbo Komanda so slovesno odkrili drugi bronasti odlitek kipa generala Rudolfa Maistra na konju, ki je po dolgih letih hranjenja v depoju končno dobil svoje stalno mesto. Maister je bil general, pesnik in domoljub, ki je ob razpadu Avstro-Ogrske leta 1918 odločilno prispeval k ohranitvi slovenskega ozemlja na severu ter severovzhodu današnje Slovenije. Spomenik sta svečano odkrila predsednik Vlade Republike Slovenije Janez Janša in predsednik osamosvojitvene vlade Alojz Peterle.

Slovesnosti so se udeležili številni predstavniki državnega in javnega življenja, med njimi predstavniki Slovenske vojske in Policije, ministri, poslanci, člani veteranskih in domoljubnih organizacij, predstavniki diplomatskega zbora ter gostje iz tujine. Med navzočimi je bil tudi predsednik osamosvojitvene vlade Alojz Peterle, ki je poudaril, da smo pred 35 leti dokazali, da je mogoče ustvariti svojo državo. »Danes moramo z enako odločnostjo poskrbeti, da bo ostala varna, svobodna in samozavestna tudi za prihodnje rodove. Duh osamosvojitve nas mora pri tem še naprej navdihovati,« je dejal Peterle. Predsednik vlade Janez Janša je kot slavnostni govornik poudaril pomen enotnosti in poguma ob osamosvojitvi Slovenije: »Pred 35 leti ni odločalo zgolj razmerje sil v številkah, letalih in tankih. Če bi odločalo to, danes ne bi imeli svoje države. Zmagala sta enotnost naroda in pogum – tisti preprosti pogum, ki ni prišel iz vojaških učbenikov, temveč iz zavedanja, da gre zdaj zares.«

Maistrov kip v Pivki je drugi odlitek spomenika, ki ga je zasnoval akademski kipar Boštjan Putrich, ulili pa so ga v livarni Romana Kamška v Komendi. Prvi odlitek od leta 2000 stoji pred upravno stavbo Ministrstva za obrambo v Ljubljani, drugi pa je bil več let shranjen v depoju. Odlitek je pozneje odkupil Projekt Neodvisnost, ki ga je koordiniral Alojz Peterle. Prav on je predlagal, da bi kip ob jubileju slovenske samostojnosti in obletnici Parka vojaške zgodovine podarili muzeju v Pivki. Pobudo sta podprla vodstvo parka in pivška občina, ki sta poskrbela za ureditev primerne prostora in podstavka.

Kip stoji ob vhodu v enega najbolj obiskanih slovenskih muzejskih kompleksov, zato bo dostopen številnim domačim in tujim obiskovalcem. Opozarja na pomembno zgodovinsko vlogo generala Rudolfa Maistra ter stoletna prizadevanja za ohranitev slovenske kulture in jezika. Posebnost Putrichovega spomenika je njegova umirjena simbolika. General in njegov konj nista upodobljena v bojnem zanosu, temveč v trenutku predaha ter premišljevanja. Takšna zasnova poudarja Maistrovo preudarnost, vizionarstvo in tudi umetniško plat, zato spomenik presega pomen vojaškega memoriala – je poklon človeku, ki je združeval pogum, modrost ter kulturno ustvarjalnost. Na podstavku kipa sta napis Rudolf Maister, general in pesnik, 1874–1934 ter posvetilo Slovenskim vojakom. Posvetilo

➤ Svečano odkritje spomenika

➤ Slovesnosti so se udeležili najvišji predstavniki države in obrambnega sistema.

je namenjeno vsem rojakom, ki so v različnih zgodovinskih obdobjih služili v različnih vojskah, pa tudi pripadnikom Teritorialne obrambe, Slovenske vojske in vsem, ki so leta 1991 sodelovali pri obrambi samostojne Slovenije. Postavitev Maistrovega spomenika v Pivki je trajen poklon eni najpomembnejših osebnosti slovenske zgodovine. Obiskovalce bo spominjal na njegovo odločilno vlogo pri ohranitvi slovenskega narodnega ozemlja po razpadu Avstro-Ogrske ter na dolgo zgodovino prizadevanj za slovenski jezik, kulturo in državnost.

PRIPRAVE NA NATOV VRH V ANKARI

BESEDILO SSK
FOTO Nato

Ministri za obrambo držav članic Nata so se 18. junija sestali na sedežu zavezništva v Bruslju, kjer so obravnavali ključne varnostne izzive in ocenili napredek pri izvajanju odločitev, sprejetih na haškem vrhu zavezništva leta 2025. Srečanje, ki se ga je udeležil tudi minister za obrambo mag. Valentin Hajdinjak, je bilo zadnje pred vrhunskim zasedanjem voditeljev držav in vlad članic Nata v Ankari. Minister se je ob robu zasedanja srečal z nemškim ministrom za obrambo Borisom Pistoriusom. Ta je slovenskega kolega povabil na dvostranski obisk, načrtovan za jesen, ki bo priložnost za nadaljnje pogovore o krepitvi obrambnega sodelovanja in skupnem razvoju zmogljivosti med državama.

Osrednji poudarek razprav je bil na uresničevanju zavez, sprejetih v Haagu, ter na krepitvi kredibilnih odvrčalnih in obrambnih zmogljivosti Nata. To vključuje povečanje naložb v obrambo, vzpostavitev sodobnih bojnih zmogljivosti, krepitev obrambne industrijske proizvodnje in nadaljnjo podporo Ukrajini. Razprave so potekale tudi v luči prepoznane potrebe, da evropske zaveznice z večjimi vlaganji v obrambo ter vzpostavijo ustreznih zmogljivosti postopoma prevzamejo več odgovornosti za svojo varnost in obrambo, pri čemer močna čezatlantska vez ostaja temelj varnosti zavezništva.

➤ Ministrskega zasedanja se je udeležil tudi minister mag. Valentin Hajdinjak.

Ministri so pregledali napredek pri uresničevanju sprejetih ciljev zmogljivosti in krepitvi obrambnih naložb v skladu z zavezami, sprejetimi na vrhu v Haagu. Ocenili so tudi razmere na vzhodnem krilu zavezništva ter pregledali ukrepe za krepitev odvrčanja in obrambe, vključno z zagotavljanjem kredibilnih prispevkov v Natov model sil. Posebna pozornost je bila namenjena krepitvi obrambne industrije, zagotavljanju zadostnih proizvodnih zmogljivosti ter pospešenemu razvoju inovacij in novih tehnologij. Ministri so obravnavali tudi zavezniške misije, operacije in aktivnosti, vključno s tistimi v regiji Zahodnega Balkana. V okviru zasedanja je potekalo srečanje Skupine za jedrsko načrtovanje, na katerem so ministri obravnavali vprašanja, povezana z zavezniškim jedrskim odvrčanjem.

Ob robu zasedanja so se ministri sestali tudi v okviru Kontaktne skupine za podporo obrambi Ukrajine ter potrdili zavezanost nadaljnjemu zagotavljanju ključne vojaške pomoči, usposabljanja in dolgoročne podpore tej državi.

Slovenija leta 2025 ni dosegla zastavljenega in napovedanega cilja, da bi za obrambo namenila vsaj dva odstotka bruto domačega proizvoda. Obrambni izdatki za leto 2025 so znašali 1,57 odstotka bruto domačega proizvoda. To se kaže tudi v primanjkljajih pri razvoju zmogljivosti, zato bo morala Slovenija v prihodnosti ukrepati odločneje in hitreje, da bi nadoknadila večletne izpade ter uresničila sprejete prednostne cilje zmogljivosti. Minister za obrambo mag. Valentin Hajdinjak je v svojem nastopu izrazil trdno zavezanost nove vlade kredibilnemu izpolnjevanju sprejetih zavez ter napovedal pregled nacionalnih načrtov rasti obrambnih izdatkov od leta 2026. Izpostavil je prednostno krepitev nacionalnih obrambnih zmogljivosti in pospešeno uresničevanje sprejetih zavezniških ciljev. Posebno pozornost bodo namenili nakupu ustreznih sistemov, optimizaciji strukture sil, krepitvi bojne pripravljenosti ter obravnavanju aktualnih kadrovskih izizivov. Slovenija bo še naprej zagotavljala kredibilne prispevke v zavezniške operacije in misije ter strukturo sil, krepila obrambno industrijo in modernizacijo ter spodbujala inovacije.

NATOV VRH V ANKARI POTRDIL ENOTNOST ZAVEZNIŠTVA

BESEDILO Marko Pišlar

FOTO Nato

Voditelji držav članic Nata so se 7. in 8. julija srečali na vrhunskem zasedanju v Ankari v Turčiji. V slovenski delegaciji, ki jo je vodil predsednik vlade Janez Janša, sta bila tudi minister za zunanje in evropske zadeve Tone Kajzer in obrambni minister mag. Valentin Hajdinjak. Predstavniki slovenske delegacije so se ob robu zasedanja Severnoatlantskega sveta na ravni predsednikov vlad in držav udeležili več dvostranskih srečanj in spremljali dogajanje.

Voditelji vlad in držav zveze Nato so v Ankari s ključnimi partnerji razpravljali o najnujnejših varnostnih vprašanjih. Na dnevnem redu so bili povečanje obrambnih izdatkov, krepitev obrambne industrijske proizvodnje in zmogljivosti zavezništva, nadaljnja podpora Ukrajini ter krepitev pripravljenosti zavezništva za spoprijemanje z aktualnimi varnostnimi izzivi. Slogan zasedanja je bil Nato 3.0 – močnejša Evropa v močnejšem Natu.

**Zasedanje
Severnoatlantskega sveta
na ravni voditeljev držav**

**ZAVEZANOST KOLEKTIVNI OBRAMBI
IN DVIGU OBRAMBNIH IZDATKOV**

Države članice so v skupni deklaraciji v šestih točkah potrdile zavezanost kolektivni obrambi, kot jo določa 5. člen Severnoatlantske pogodbe, po katerem napad na eno državo pomeni napad na vse. Voditelji so ob tem podprli celovit 360-stopinjski pristop k odvratanju in obrambni držbi. Za spoprijemanje z dolgoročno grožnjo, ki jo za evroatlantsko varnost in stabilnost predstavlja Rusija, ter s stalno grožnjo terorizma so zaveznice lani sprejele haaško obrambno zavezo. Ta predvideva dolgoročno povečanje obrambnih izdatkov na pet odstotkov bruto domačega proizvoda do leta 2035. V drugi točki deklaracije so navedene tudi večmiliardne investicije in zaveza k širitvi skupnih proizvodnih zmogljivosti. V skupni deklaraciji je zapisano, da evropske zaveznice in Kanada v sodelovanju z Združenimi državami Amerike prevzemajo večjo odgovornost

za obrambo zavezništva. Odvratanje in obramba Nata pa temeljita na mešanici jedrskih, konvencionalnih in raketnih obrambnih zmogljivosti, ki jih dopolnjujejo vesoljske in kibernetске zmogljivosti. Ena najpomembnejših zavez vrha v Ankari je nadaljnja vojaška podpora Ukrajini. Zaveznice so za leto napovedale 70 milijard evrov za vojaško opremo, pomoč in usposabljanje ter potrdile svojo zavezo, da bodo enako raven podpore tej državi zagotovile tudi leta 2027. V zaključnem delu deklaracije pa je zapisano, da se zavezništvo še naprej odziva na strateško konkurenco, vseprisotno nestabilnost, hibridne grožnje in ponavljajoče se pretrese, ki vplivajo na širše varnostno okolje, ter se jim prilagaja. Zavezniki so ponovno poudarili, da Iran nikoli ne sme imeti svojega jedrskega orožja, obenem pa so ga pozvali, naj v celoti spoštuje svobodo plovbe skozi Hormuško ožino.

NATO DOSEGA REZULTATE

Generalni sekretar Nata Mark Rutte je po končanem vrhunskem zasedanju dejal, da je sporočilo iz Ankare jasno: Nato dosega rezultate. Izrazil je zadovoljstvo, da se obrambne naložbe povečujejo, zagotavljajo se nove zmogljivosti, širi se obrambna industrijska baza, evropske zaveznice in Kanada pa prevzemajo večjo odgovornost za svojo varnost. Ob tem je izpostavil pomemben napredek pri povečevanju obrambnih izdatkov na pet odstotkov bruto domačega proizvoda do leta 2035. Napovedal je tudi zgodovinski korak k izboljšanju Natove dobavne verige goriva, kar bo pomagalo zagotoviti zadostne zaloge energentov za ohranjanje bojne pripravljenosti zavezniških sil. Ob koncu je poudaril, da enotnost, solidarnost in kolektivna moč ostajajo temelj miru, varnosti in blaginje ter ključni stebri kolektivne obrambe zavezništva.

NADALJNJE IZPOLNJEVANJE OBRAMBNIH ZAVEZ IN PODPORA UKRAJINI

Predsednik slovenske vlade Janez Janša je po vrhu zveze Nato ocenil, da je bilo srečanje eno najuspešnejših v zadnjih letih, saj je prineslo enotne odgovore na ključne varnostne izzive in potrdilo zavezanost držav članic k nadaljnji krepitevi

kolektivne obrambe. Po njegovih besedah sprejeta deklaracija predstavlja pomemben signal enotnosti zavezništva v času zaostrenih geopolitičnih razmer, saj ponuja odgovore na ključne izzive in kaže na veliko enotnost članic. Tudi kritika predsednika Združenih držav Amerike, usmerjena predvsem v države, ki še niso izpolnile prevzetih obrambnih zavez, po Janševih besedah na srečanju ni povzročila večjih napetosti. Dodal je, da so tudi države, ki zastavljenih ciljev še niso dosegle, potrdile pripravljenost za nadaljnje povečevanje obrambnih zmogljivosti. Glede povečanja obrambnih izdatkov je slovenski predsednik vlade pojasnil, da bo dinamika doseganja ciljev odvisna od priprave proračunskih dokumentov in odločitve ustavnega sodišča glede razvojnega zakona. Premier Janša je ob koncu potrdil odločitev o nadaljnji slovenski podpori Ukrajini. Slovenija bo tej državi letos namenila enako pomoč kot lani, pri čemer bo ta usmerjena predvsem v krepitev ukrajinske zračne obrambe.

Predsednika slovenske vlade sta v Ankari sprejela generalni sekretar Nata in turški predsednik.

SLOVENSKA VOJSKA BOGATEJŠA ZA 37 ČASTNIKOV

BESEDILO Marko Pišlar
FOTO Bruno Toič

Na Trgu svobode v središču Maribora je 22. junija potekala slovesnost, na kateri so kandidatom 38. generacije Šole za častnike Slovenske vojske podelili čin poročnika. Slavnostna govornica na prireditvi je bila predsednica Republike Slovenije in vrhovna poveljnica obrambnih sil dr. Nataša Pirc Musar. Slovesnosti so se udeležili tudi državni sekretar na obrambnem ministrstvu dr. Erik Kopač, načelnik Generalštaba Slovenske vojske generalmajor Boštjan Močnik, poveljnik Poveljstva za doktrino, razvoj, izobraževanje in usposabljanje brigadir Boštjan Baš ter drugi ugledni gostje iz vojaškega in lokalnega okolja.

➤ Predsednica države in načelnik GŠSV s kandidati 38. generacije

➤ Čin poročnika je dobilo 11 kandidatk in 26 kandidatov.

Podelitev činov novim poročnicam in poročnikom Slovenske vojske, ki jo je organiziralo Poveljstvo za doktrino, razvoj, izobraževanje in usposabljanje, je pomenila slavnostni zaključek usposabljanja na Šoli za častnike. Na njem je 37 kandidatov, med njimi 11 kandidatk, pridobilo temeljno vojaško znanje, veščine in navade, ki jim bodo omogočali vodenje voda oziroma opravljanje drugih začetnih častniških dolžnosti v Slovenski vojski.

KONČANO ŠOLANJE REZULTAT TRDNE ŽIVLJENJSKE ODLOČITVE

Zbrane na slovesnosti je v uvodu pozdravil namestnik poveljnika Šole za častnike major Milan Režonja, ki je poudaril, da so kandidati v šolo vstopili s ciljem postati voditelji v Slovenski vojski. Med usposabljanjem so se spoprijemali z zahtevnimi preizkušnjami in izzivi, ki so pogosto zahtevali tudi premagovanje meja. Major Režonja je izpostavil, da je uspešno končano šolanje rezultat trdne življenjske odločitve vsakega posameznika. Ob tem je dodal, da je bil poudarek častniškega šolanja na individualni usposobljenosti, strokovnosti, disciplini in vztrajnosti, ki predstavljajo temelj

za nadaljnje kolektivno delovanje, pri katerem uspeh posameznika postane skupna vrednota. Izpostavil je še pomembno vlogo inštruktorjev in poveljniškega kadra, ki so s stopnjevanjem zahtevnosti šolanja prispevali k temu, da so novi častniki danes bolje pripravljeni na prihodnje naloge v Slovenski vojski. Vrhunec usposabljanja za kandidate 38. generacije je predstavljalo sodelovanje na mednarodni vojaški vaji na nemškem vadišču Hohenfels, kjer so delovali z ramo ob rami s kadeti ugledne britanske vojaške akademije ter dokazali svoje usposobljenost, strokovnost in sposobnost delovanja v urbanem okolju. Omenil je tudi nadaljnje specialistično usposabljanje, na katerem so kandidati pridobili dodatno strokovno znanje, veščine ter kompetence za opravljanja nalog v službah in rodovih Slovenske vojske. Namestnik poveljnika Šole za častnike je poudaril, da je uspeh celotne generacije rezultat skupnega dela številnih posameznikov. Ob koncu se je zahvalil nadrejenemu poveljstvu in družinskim članom kandidatov za vso podporo med šolanjem in pri nadaljnjem opravljanju odgovornega poslanstva v enotah Slovenske vojske.

USPOSOBLJENOST, ZAUPANJE, POVEZANOST IN IZKUŠNJE SO KLJUČNO VEZIVO VOJAŠKIH ENOT

Slavnostna govornica dr. Nataša Pirc Musar je v svojem nagovoru poudarila, da je vojaški poklic poslanstvo in osebna zaveza posameznika, da bo služil domovini, skrbel za varnost ljudi in varoval vrednote naše družbe. Ob tem je izpostavila pomen podpore družine, prijateljev in bližnjih, ki človeku daje občutek zaupanja in povezanosti, krepki samozavesti ter pomaga premagovati vse izzive vojaškega poklica. Prepričana je, da so usposobljenost, zaupanje, povezanost in izkušnje ključno vezivo vojaških enot. »Zaradi narave dela boste pri izvedbi nalog vedno odvisni drug od drugega in medsebojne pomoči. Zato bodite skrbni, razumevajoči, profesionalni, iskreni in pravični do svojih podrejenih,« je dejala dr. Nataša Pirc Musar ter dodala, da si bodo morali zaupanje podrejenih pridobiti s strokovnostjo, zgledom, pravičnostjo in človečnostjo. Navzoče kandidate je spomnila, da prvi častniški čin

prejemajo v letu, ko praznujemo 35. obletnico samostojnosti Slovenije. »Naj vam bo to v poseben ponos in hkrati navdih, da boste vojaško službo opravljali z enako predanostjo, odločnostjo in odgovornostjo, kot so jo pred petintridesetimi leti in že prej opravljali tisti, ki so soustvarjali temelje naše države. Svoboda in varnost nista samoumevni, temveč sta rezultat poguma, enotnosti in požrtvovalnosti prejšnjih generacij. Pomemben del odgovornosti za varnost domovine in blaginjo njenih ljudi boste od zdaj nosili tudi vi,« je sklenila svoj nagovor ter novim častnicam in častnikom zaželela uspešno ter varno opravljanje nalog doma in v tujini.

ZAUPANJE JE NAJVEČJA VREDNOTA, KI JO LAHKO ČASTNIK PRIDOBI

Ob koncu slovesnosti so razglasili tri najboljše kandidate v generaciji. Najuspešnejši med njimi je bil poročnik Vili Olovec, ki mu je bilo v veliko čast, da je lahko spregovoril v imenu kandidatov 38. generacije Šole za častnike. Poročnik Olovec je poudaril, da so se veliko naučili, predvsem pa spoznali, da voditeljstvo ni privilegij, temveč velika obveznost. Ta zahteva, da si prvi, ko je treba prevzeti odgovornosti, in zadnji, ko je treba sprejeti pohvalo. Izpostavil je pomen zaupanja, saj meni, da je to največja vrednota, ki jo lahko častnik pridobi. Ob koncu se je zahvalil inštruktorjem, učiteljem in poveljnikom za posredovano znanje in izkušnje ter družinskim članom za podporo in spodbude. Po koncu slovesnosti, ki jo je z odigranimi vojaškimi koračnicami ter himnama Republike Slovenije in Slovenske vojske popestril Orkester Slovenske vojske pod taktirko dirigenta Mitje Dragoliča, je sledil večerni koncert dueta Maraaya.

➤ Predsednica države je izpostavila, da je vojaški poklic poslanstvo in osebna zaveza posameznika.

➤ Najboljši v generaciji je bil poročnik Olovec.

V ODLOČILNEM TRENUTKU SO NAS ZDRUŽILI POGUM, DOMOLJUBJE IN JASEN CILJ

BESEDILO UPRS
FOTO STA

Predsednica Republike Slovenije in vrhovna poveljnica obrambnih sil dr. Nataša Pirc Musar je 24. junija v prostorih predsedniške palače pripravila sprejem za svoje padlih pripadnikov Teritorialne obrambe Republike Slovenije, Ministrstva za notranje zadeve Republike Slovenije in civilnih žrtev ter za ranjene v vojni za Slovenijo. Sprejema so se udeležili predsedniki vlade, državnega zbora in državnega sveta ter predstavniki drugih državnih ustanov in organov. Predsednica je poudarila, da je bila samostojna Slovenija uresničitev dolgoletnih sanj številnih rodov ter rezultat poguma, enotnosti in odločnosti slovenskega naroda.

Predsednica je v uvodu spomnila, da smo pred 35 leti stopili na pot samostojnosti ter zadihali kot svoboden in suveren narod. Dejala je, da so nas v odločilnem trenutku združili pogum, pripadnost, domoljubje in jasen cilj. »Vedeli smo, da odločamo o svoji prihodnosti, prihodnosti svojih otrok in o pravici, da sami oblikujemo svojo usodo.« Spomnila je na veliko vznemirjenje in zanos ob razglasitvi izidov plebiscita ter sprejetje deklaracije o neodvisnosti in temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije, s čimer je Slovenija uradno postala neodvisna država. »26. junija 1991 smo na Trgu republike slovesno dvignili slovensko zastavo, istega večera pa je s ponosno simboliko zaplapolala tudi na vrhu Triglava,« je dejala predsednica. Pojasnila je, da so se s temi dejanji uresničile dolgoletne sanje številnih rodov, ki so stoletja ohranjali slovenski jezik, kulturo, identiteto in vero v pravico slovenskega naroda do lastne države. »Svet je s posnetkov dogodkov med osamosvojitveno vojno videl, kako smo Slovenke in Slovenci pogumno ter dostojanstveno ob premikih in napadih enot jugoslovanske vojske na vsakem koraku izkazovali svojo prizadetost ter odločno nestrinjanje. S svojo držo, solidarnostjo in neomajno voljo smo pokazali izjemno moralno moč naroda ter jasno sporočili, da se ne bomo vdali,« je poudarila dr. Nataša Pirc Musar. Po njenih besedah je samostojna, neodvisna, suverena in demokratična Republika Slovenija nastala zaradi velike enotnosti in odločenosti ljudi, ki so ne glede na tveganje vsak po svojih močeh prispevali k uresnitvi skupnega cilja – zavarovanju slovenske državnosti. Med tistimi, ki so v prelomnih trenutkih prevzeli odgovornost, je posebej izpostavila pripadnike nekdanje Teritorialne obrambe Republike Slovenije, organov za notranje zadeve in milice ter različnih struktur civilne obrambe in civilne družbe.

Sprejem svojcev padlih pripadnikov v vojni za Slovenijo

»Bili so mame in očetje, hčere in sinovi, sestre in bratje, vnukinje in vnuki, prijateljice in prijatelji, ki so dolžnost do domovine postavili pred pred svoje osebne želje, vanost in življenjske načrte. Vodili so jih pogum, predanost in globoka vera v pravico slovenskega naroda, da sam odloča o svoji prihodnosti,« je dejala predsednica. Dodala je, da prav zaradi njihove neomajne predanosti in požrtvovalnosti danes živimo v svobodni državi, ki jo gradimo na temeljih demokracije, vladavine prava, znanja in odgovornosti. »Nasilje in vojne žal pogosto terjajo največji davek, to je človeško življenje. Za seboj puščajo praznino, neizpolnjene sanje in rane ter bolečino najbližjih. To je žrtev, ki presega čas in ostaja trajen opomin na visoko ceno svobode, miru in varnosti,« je dejala predsednica države in dodala, da posledice vojn ostajajo zapisane v življenjih družin, skupnosti in naroda. Zato je svojcem, ranjenim in vsem, ki so prispevali k rojstvu slovenske države, ob praznovanju dne državnosti v imenu Republike Slovenije izrazila iskreno hvaležnost, globoko spoštovanje in poklon. »Hvala za pogumna in požrtvovalna dejanja za samostojno, neodvisno in suvereno državo, ki bodo trajno zapisana v slovenskem zgodovinskem spominu,« je poudarila. Ob tem je izpostavila, da je naša skupna dolžnost ohranjati trajen spomin na ta prelomni čas naše državnosti in izjemne ljudi, ki so z odločnostjo, predanostjo ter osebnimi žrtvami omogočili nastanek samostojne Slovenije.

Dogodka so se udeležili najvišji predstavniki države.

PRIKAZ BOJNE MOČI

BESEDILO Marko Pišlar
FOTO Bruno Toič in Zvone Vrankar

Združena taktična vaja je vključevala podporo oklepnih in tankovskih enot.

Od 18. junija do 3. julija je v Republiki Hrvaški potekala osrednja mednarodna vojaška vaja hrvaške vojske Bojna moč 2026 (angl. Combat Power 2026), na kateri je več kot 3600 udeležencev zavezniških in partnerskih vojsk urilo postopke delovanja kopenskih, pomorskih in zračnih sil v različnih taktičnih scenarijih. Na največjem vadišču hrvaške vojske, poligonu Eugena Kvaternika v Slunju, je sodelovalo tudi približno 130 pripadnikov Slovenske vojske. Terenske aktivnosti na vojaški vaji smo si 1. julija ogledali v okviru dne za pomembne goste, na katerem so pripadniki vojsk sodelujočih držav v skupni taktični vaji predstavili združeno bojevanje rodov. Dinamični prikaz si je v družbi poveljnika 72. brigade polkovnika Boštjana Lesjaka ogledal tudi načelnik Generalštaba Slovenske vojske generalmajor Boštjan Močnik. Ta je poudaril, da je urjenje slovenskih vojakov znotraj zavezništva zelo pomembno, in ocenil, da pri interoperabilnosti slovenskega kontingenta ni bilo težav.

Mednarodna vojaška vaja Bojna moč je bila letošnja največja vojaška vaja hrvaške vojske in je za sodelujoče vojske zavezniških ter partnerskih držav predstavljala pomembno priložnost za krepitev povezljivosti, izmenjavo izkušenj in dvig bojne pripravljenosti.

NA VAJI VEČ KOT 130 PRIPADNIKOV SLOVENSKE VOJSKE

Nosilna enota Slovenske vojske za pripravo in napotitev kontingenta na vajo je bila 72. brigada, slovenski kontingent pa je štel približno 130 pripadnikov iz različnih enot in poveljstev Slovenske vojske. Slovenska vojska je na Hrvaškem sodelovala z dvema ključnima zmogljivostma: artilerijskim vodom havbic kalibra 155 milimetrov iz sestave 460. artilerijskega bataljona ter protioklepnima oddelkoma iz sestave 1. in 72. brigade. V podporo

vadbenim aktivnostim so bili vključeni tudi pripadniki inženirskega oddelka z gradbeno mehanizacijo iz sestave 14. inženirskega bataljona, ki so uredili ognjene položaje za havbice ter poskrbeli za pirotehnično zagotovitev in pregled streliva. Na vaji so sodelovali še pripadniki poveljstva 72. brigade, 74. srednjega pehotnega bataljona, kontrolorji združenih ognjev iz sestave 15. brigade vojaškega letalstva in zračne obrambe ter pripadniki sanitetnega oddelka Vojaške zdravstvene enote in dekontaminacijskega oddelka 18. bataljona za jedrsko, radiološko, kemično in biološko obrambo.

KLJUB ZAHTEVNIM RAZMERAM IZVEDLI VSE VADBENE CILJE

Slovenska vojska večji del svojih usposabljanj vsako leto izvede tudi v tujini v sodelovanju z zavezniškimi in partnerskimi državami. Vodja slovenskega kontingenta na vaji podpolkovnik Dejan Šibilja, poveljnik 460. artilerijskega bataljona, je pojasnil, da udeležba na takšnih vajah omogoča usposabljanja, ki jih v Sloveniji zaradi omejitev vadišč in strelišč ni mogoče izvajati. S takim pristopom v Slovenski vojski

▶ Zračno podporo kopenskim enotam so zagotavljali helikopterji Bell OH-58D Kiowa Warrior.

razbremenjujejo lokalno okolje ter hkrati ohranjajo zahtevano raven pripravljenosti in usposobljenosti. Polkovnik Šibilja je razložil, da vaje prilagajajo spremembam na svetovnih bojiščih. »Naš čas zadrževanja na ognjenem položaju je veliko krajši,« je dejal poveljnik bataljona in dodal, da morajo artilerijske enote po začetku streljanja položaj spremeniti v manj kot petih minutah. Terenske aktivnosti na vaji so potekale tudi v zahtevnih vremenskih razmerah zaradi izjemne vročine. Poveljnik kontingenta je ocenil, da visoke temperature niso vplivale na kakovost dela, saj so vojaki pri opravljanju nalog vedno visoko motivirani. Kljub temu so poskrbeli za več premorov in zadostne količine pitne vode.

USPEŠNA BOJNA STRELJANJA NA ODDALJENE CILJE

V prvem delu vaje so pripadniki slovenskega kontingenta sledili lastnim ciljem usposabljanja, nato pa so sodelujoče enote izvedle priprave na skupno vajo in zagotovile pogoje za usklajeno delovanje. Sledila je generalka kot priprava na zaključno prikazno vajo, na kateri so predstavili združeno bojevanje rodov. Po končanih vadbenih aktivnostih so v zadnjem delu vaje začeli čistiti opremo ter pripravljati moštvo in opremo za premik na matične lokacije. Slovenska vojska je na strelišču v Slunju uspešno izvedla taktične vaje z bojnim streljanjem artilerije na cilje, oddaljene tudi več kot deset kilometrov.

▶ Infiltracija specialnih sil hrvaške vojske z vrvjo iz helikopterja UH-60M Black Hawk

460. artilerijski bataljon je s havbicami kalibra 155 milimetrov deloval na cilje, oddaljene več kot deset kilometrov.

Napad na nasprotnikove položaje je bil podprt tudi s tanki.

»Slovenska vadišča ne omogočajo streljanja na večjih razdaljah, zato je sodelovanje na takšnih vajah za Slovensko vojsko zelo pomembno, predvsem za dvig usposobljenosti pripadnikov računskih oddelkov, ki izračunavajo strelne elemente,« je pojasnil podpolkovnik Šibilja. Ob tem je poudaril, da je sodelovanje na mednarodnih vajah pomembno tudi zaradi primerljivosti z drugimi vojskami zavezništva. Po njegovi oceni so slovenski vojaki pri nekaterih postopkih celo uspešnejši od zaveznikov, v splošnem pa so na primerljivi ravni. Za logistično podporo slovenskemu kontingentu je večinoma poskrbela hrvaška vojaška logistika, Slovenska vojska pa je z manjšim logističnim modulom zagotovila pogoje za bivanje pripadnikov Slovenske vojske v šotorskih objektih in poskrbela za prevoz streliva na vajo.

POMEMBNA IZKUŠNJA TUDI ZA VOJAKE SLOVENSKE VOJSKE

Udeležba na mednarodnih vajah je pomembna izkušnja tudi za mlajše pripadnice in pripadnike Slovenske vojske. Vojakinja Hana Škafar iz protiklepne enote je prvič sodelovala na mednarodni vojaški vaji. V Slunju je prvič iz vozila Hummer izstrelila raketo Spike. »Izkušnja je bila odlična,« je povedala skoraj 21-letna vojakinja iz Prekmurja, ki je v Slovenski vojski zaposlena slabo leto dni. Za vojaški poklic se je odločila, ker jo privlači razgibano in terensko delo, saj ne mara sedenja v pisarni in večurnega dela za računalnikom. V prihodnosti si želi napredovati v podčastnico. Nad udeležbo na vaji je bila navdušena tudi vojakinja Teja Tropan, ki je v sestavi posadke na havbici kalibra 155 milimetrov na streljanju sodelovala kot prinašalka smodniškega polnjenja. Poudarila je, da so takšne vaje zelo pomembne, saj so lahko streljali na razdalje nad deset kilometrov, kar je dvakrat dlje, kot omogoča usposabljanje na slovenskem poligonu na Počku. Ponosna je na rezultate streljanja, za katere je enota prejela pohvale nadrejenih. Kot pripadnica artilerijske enote si želi ponovno sodelovati na mednarodnih vojaških vajah, na katerih lahko izmenjuje izkušnje in znanje s pripadniki zavezniških vojsk.

PRIKAZ ZDRUŽENE BOJNE MOČI

Na zaključni prikazni vaji so v združeni operaciji sodelovali pripadniki obo-roženih sil Hrvaške, Slovenije, Črne gore, Italije, Albanije, Portugalske, Kosova in Združenih držav Amerike. Dinamični prikaz se je začel z nalemotom hrvaških lovskih letal Rafale, ki so s 30-milimetrskimi topovi delovala na cilje na zemlji. Zračno podporo so z raketami in mitraljezi dopolnjevali bojno-izvidniški helikopterji Bell OH-58D Kiowa Warrior. Sledil je prikaz infiltracije in eksfiltracije specialnih sil iz helikopterja UH-60M Black Hawk z uporabo vrvi. Zmogljivosti posredne ognjene podpore na bojišču je prikazala večnacionalna artilerijska enota, sestavljena iz slovenske, italijanske in hrvaške artilerije. Nato sta se v ognjeno podporo vključili še vojaški vozili Hummer, iz katerih so pripadniki Slovenske vojske izstrelili dve protiklepni raketi Spike. Nacionalna garda Minnesote je z oklepnimi transportnimi vozili Bradley skupaj s hrvaškimi mehaniziranimi silami, ki so uporabljale oklepna bojna vozila Patria in tanke, šla v napad. Po uspešno izvedenem napadu in zavzetju cilja je transportno letalo C-130 Hercules iz sestave Nacionalne garde Minnesote izvedlo operacijo oskrbe kopenskih sil iz zrak-a. Za zračno zaščito ameriškega transportnega letala sta poskrbela hrvaška lovca Rafale.

Slovenska vojska je s protiklepnim sistemom Spike delovala iz vozil Hummer.

SKUPAJ PRIPRAVLJENI NA NAJHUJŠE

BESEDILO Borut Podgoršek
FOTO Bruno Toič

V eč kot sto udeležencev iz Slovenije in tujine se je od 17. do 19. junija udeležilo vaje kriznega odzivanja ob letalski nesreči Zlomljeno krilo 2026. Tridnevno vajo je organizirala Služba za preiskovanje nesreč in incidentov vojaških zrakoplovov Ministrstva za obrambo v sodelovanju z Nacionalnim forenzičnim laboratorijem Ministrstva za notranje zadeve. Letošnji scenarij je bil najzahtevnejši do zdaj ter je ponovno potrdil pomen medresorskega in mednarodnega sodelovanja pri odzivanju na vojaške letalske nesreče.

Scenarij vaje je predvideval nesrečo transportnega letala C-27J Spartan Slovenske vojske, ki je med večnacionalno vojaško transportno misijo zunaj območja Evropske unije in zveze Nato zaradi težav z upravljanjem izvedlo zasilni pristanek na regionalnem letališču v izmišljeni državi. Na krovu letala je bilo 43 oseb: trije člani posadke in štirideset pripadnikov Slovenske vojske ter oboroženih sil zavezniških držav. Med pristanekom je letalo zapeljalo s steze in zagorelo. V nesreči je bilo več smrtnih žrtev, preživeli pa so bili izpostavljeni dodatnim biološkim in varnostnim tveganjem.

Preiskovanje kraja
letalske nesreče

Prizorišče nesreče sta najprej
pregledala bombni tehnik
in vojaški pes.

PREDAVANJA IN NAMIZNA VAJA

Prvi dan vaje je bil namenjen slavnostni podelitvi priznanj, predavanjem in namizni vaji. Udeleženci so se razdelili v strokovne skupine, ki so na svojih področjih analizirale razvoj dogodkov in pripravljale predloge ukrepov za strateško skupino odločanja. Delovale so skupina za forenzično in varnostno preiskavo, zdravstvena skupina, skupina za odnose z javnostmi in psihološko podporo svojcem, pravna in kriminalistična skupina ter skupina letalskih strokovnjakov. Njihova naloga je bila oceniti razmere, prepoznati tveganja in predlagati postopke za učinkovito obvladovanje kriznega dogodka. Ob koncu namizne vaje so vodje skupin predstavili ugotovitve, izzive in pomanjkljivosti, ki so jih zaznali med obravnavo scenarija. Nastala je celovita analiza prednosti, slabosti, priložnosti in tveganj, ki bo v prihodnosti podlaga za pripravo standardnih operativnih postopkov in priročnika za odzivanje ob vojaških letalskih nesrečah v mednarodnem okolju.

VAJA PRESEGLA VSE DOSEDANJE IZVEDBE

V nadaljevanju so udeleženci izvedli terensko vajo na Pokljuki, v okviru katere so preigrali postopke ob prihodu na kraj nesreče. Predstavljeni so bili postopki zavarovanja območja letalske nesreče, preverjanja prisotnosti nevarnih in eksplozivnih snovi ter njihove nevtralizacije, ugotavljanja statusa udeležencev nesreče, kriminalistično-tehnični postopki zbiranja dokaznega materiala v skladu z usmeritvami pristojnega tožilca, postopki prepoznavanja žrtev ter drugi postopki, potrebni za nemoteno preiskavo letalske nesreče. Poseben poudarek je bil namenjen zavarovanju črnih skrinjic in varnosti preiskovalcev. Na vaji so sodelovali pripadniki

različnih rodov Slovenske vojske, kriminalistične policije, državnega tožilstva, Inštituta za sodno medicino, Inštituta za mikrobiologijo in imunologijo ter drugih ustanov. V vlogi opazovalcev so sodelovali predstavniki letalskih preiskovalnih organov iz šestih partnerskih držav: Avstrije, Črne gore, Hrvaške, Madžarske, Nemčije in Združenih držav Amerike. Vodja Službe za preiskovanje letalskih nesreč in incidentov vojaških zrakoplovov polkovnik Mihael Klavžar je poudaril, da je letošnja vaja po obsegu in zahtevnosti presegla vse dosedanje izvedbe. Po njegovih besedah gre za najkompleksnejši scenarij v več kot dvajsetletni zgodovini te vaje, saj vključuje letalsko nesrečo večjih razsežnosti na območju zunaj Evropske unije in zveze Nato, večje število žrtev iz različnih partnerskih držav, številne deležnike in zahtevno varnostno okolje. Dodal je, da preiskovanje takšnih dogodkov zahteva multidisciplinaren pristop, saj pri preiskavi poleg pilotov, letalskih inženirjev in kontrolorjev letenja sodelujejo tudi strokovnjaki različnih področij, kot so pravo, forenzika, psihologija, odnosi z javnostmi, medicina.

Izkrcanje pripadnikov
specializirane enote
vojaške policije

Uničenje nevarne naprave
z robotom

BIOLOŠKA TVEGANJA IN KOORDINACIJA ZRAČNEGA PROSTORA

Poseben poudarek letošnjega scenarija je bil namenjen biološkim tveganjem. Organizatorji so v zgodbo vključili možnost okužbe z ebolo, zaradi česar so morali udeleženci uporabljati zaščitno opremo in izvajati posebne varnostne postopke. Hkrati so morali obvladovati tudi varnostne grožnje, ki jih je predstavljalo delovanje lokalnih milic. Novost letošnje vaje je bila koordinacija zračnega prostora nad območjem nesreče. Zaradi povečanja števila brezpilotnih in drugih letalnikov je bila prvič uvedena funkcija kontrolorja zračnega prostora nad prizoriščem letalske nesreče. Pilot podpolkovnik Tilen Berger, ki je opravljal to nalogo, je pojasnil, da je bilo na vaji prisotnih veliko letalnikov, poleg helikopterjev tudi več brezpilotnih sistemov različnih operaterjev. »Letalniki so lahko leteli samo z mojim dovoljenjem. Tako smo preprečevali možnost trčenj.«

POMEN SKUPNEGA UČENJA, IZMENJAVE IZKUŠENJ IN ODKRIVANJA POMANJKLJIVOSTI

Med udeleženci je bil tudi predstavnik Direktorata za varnost v letalstvu nemških oboroženih sil polkovnik Fabian, ki je izpostavil pomen skupnega učenja in izmenjave izkušenj. Poudaril je, da je vsaka letalska nesreča drugačna, zato je najpomembnejše, da se iz dogodkov učimo, analiziramo razpoložljive podatke ter ugotavljamo, kako se lahko v prihodnosti še učinkoviteje odzovemo na podobne izzive. Polkovnik Klavžar je poudaril, da namen vaje ni dokazati brezhibnosti sistema. »Glede na kompleksnost scenarija bomo zagotovo zaznali tudi nekatere pomanjkljivosti, kar pa je dobrodošlo. Vaje, na katerih vse poteka brezhibno, namreč izgubijo svoj namen. Prav odkritje pomanjkljivosti in odprtih vprašanj omogoča nadaljnji razvoj postopkov, kakovostnejše usposabljanje ter večjo pripravljenost vseh sodelujočih ustanov.« Letošnja vaja Zlomljeno krilo je pokazala, da uspešno odzivanje na vojaške letalske nesreče temelji na strokovnosti, medsebojnem zaupanju in tesnem sodelovanju domačih ter tujih partnerjev. Hkrati pa ostaja pomemben opomnik, da je nenehno učenje ključ do učinkovitega delovanja v najzahtevnejših kriznih razmerah.

PO NOVO ZNANJE NA PRESTIŽNO AMERIŠKO AKADEMIJO

BESEDILO Marko Pišlar
FOTO Bruno Toič

Na Ministrstvu za obrambo je 8. junija potekal uradni sprejem kandidatov, ki so bili izbrani za študij na prestižni vojaški akademiji West Point v Združenih državah Amerike. Kadete sta sprejela načelnik Generalštaba Slovenske vojske generalmajor Boštjan Močnik in obrambni minister mag. Valentin Hajdinjak. Pred odhodom v tujino sta jim izrazila podporo ter predstavila pričakovanja Slovenske vojske in obrambnega sistema. Ob tem sta poudarila, da je izbor na šolanje na vojaški akademiji izjemen uspeh za posameznika, hkrati pa tudi visoko priznanje za Slovensko vojsko in naš obrambni sistem. Na zahteven štiriletni študij so kot kandidati generacije 2030 konec prejšnjega meseca v Združene države Amerike odpotovali Enya Dragojević, Maks Mijatov in Arne Rus. Na sprejemu se jim je pridružil poročnik Janez Hribnik, ki je kot zadnji Slovenec končal študij na tej pehotni akademiji. Kandidati bodo med šolanjem pridobili tudi znanje o vesoljski domeni, ki je eno izmed novjših področij obrambnega delovanja in za katero v Sloveniji še ni razvitih ustreznih študijskih programov.

Kandidate je pred odhodom na šolanje sprejel tudi obrambni minister mag. Hajdinjak.

ŠOLANJE NA WEST POINTU ZAČELI TRIJE KADETI IZ SLOVENIJE

Razpis za šolanje na prestižni ameriški vojaški akademiji kopenske vojske West Point je v začetku leta 2025 objavil Sektor za vojaške zadeve Direktorata za obrambne zadeve. Odprt je bil za zunanjo javnost, nanj pa se je prijavilo osem kandidatov, ki so izpolnjevali osnovne razpisne pogoje. Eden izmed kandidatov je bil zaradi starosti zavržen s sklepom. Šest kandidatov se je udeležilo informativnega dne, na katerem so se predstavili in izrazili veliko zanimanje za napotitev na to zahtevno šolanje v tujino. Poleti so morali zbrati številna potrdila in priporočila pisma ter opraviti zdravniški pregled in varnostno preverjanje. Poleg tega so opravili jezikovno preverjanje iz znanja angleškega jezika po mednarodnih standardih. Jeseni 2025 so ob pomoči Slovenske vojske opravili še preizkuse telesne pripravljenosti. Po končanem nacionalnem delu izbirnega postopka, ki ga je opravila komisija Ministrstva za obrambo, je ministrstvo v Združene države Amerike posredovalo nominacijo petih kandidatov za šolanje na tej vojaški akademiji. V začetku leta 2026 so ameriški predstavniki nekatere intervjuje in testiranja ponovno izvedli tudi sami. Končni izbor treh kandidatov je maja letos opravilo vodstvo vojaške akademije West Point. Glede na rezultate mednarodnih testiranj in celotno dokumentacijo, ki so jo kandidati pripravili med izbirnim postopkom, je bilo Slovenski vojski ponujeno, da po več letih na akademijo znova vpiše več kot enega kandidata. Predlagan je bil vpis treh kandidatov iz Slovenije. Slovenska vojska je ponujeni predlog preučila in se odločila

zagotoviti finančna sredstva za vpis treh kadetov v študijskem letu 2026/2027, ob zavedanju, da v naslednjih treh letih ne bo razpisovala tovrstnega šolanja za potrebe kopenske vojske. Hkrati je bila sprejeta odločitev, da se leta 2026 izvede razpis za vpis na pomorsko vojaško akademijo v Združenih državah Amerike za študijsko leto 2027/2028. Na tej akademiji je Slovenska vojska pred dvema desetletjema že izšolala enega častnika pomorstva.

POMEMBNA ŽIVLJENJSKA IN POKLICNA IZKUŠNJA

Kandidati, ki so 24. junija odpotovali na zahtevno šolanje v Združene države Amerike, so imeli na sprejemu priložnost za pogovor s pripadnikom Slovenske vojske, ki imata osebne izkušnje s šolanjem na akademiji West Point. To sta prvi diplomant te akademije polkovnik Vojko Sotlar in njen zadnji diplomant iz Slovenske vojske poročnik Ivan Janez Hribnik, ki je 23. maja uspešno končal študij v Združenih državah Amerike. Kot je pojasnil Hribnik, je zelo vesel, da je bil kot eden izmed zgolj 15 tujih študentov z vsega sveta sprejet na to

Maks Mijatov

»Na razpis sem se prijavil, ker si želim delati v Slovenski vojski.«

Enya Dragojević

»Študij na vojaški akademiji v tujini je bil moja dolgoletna želja.«

Arne Rus

»Življenje v tujini bo zame izziv, vendar ne pričakujem večjih težav.«

prestižno vojaško akademijo v generaciji, ki je štela približno 1000 študentov. Izrazil je zadovoljstvo, da Slovenija na šolanje ponovno pošilja tri kandidate, ki se bodo po njegovem prepričanju, tako kot vsi dosedanja slovenski kadeti, tudi tokrat dobro izkazali. Šolanje na tej akademiji je zanj predstavljalo pomembno življenjsko in poklicno izkušnjo. Znanje, ki ga je pridobil, bo po podpisu pogodbe o zaposlitvi lahko udeležil kot mladi poročnik v Slovenski vojski. Veseli se dela z vojaki v pehotni enoti. Tja bo napoten po opravljenem krajšem tečaju za častnika pehote v Združenih državah Amerike. Kandidat Maks Mijatov prihaja iz vojaške družine, saj je bil tudi njegov oče diplomant na West Pointu. Na razpis se je prijavil, ker si želi končati vojaško šolanje na tej prestižni akademiji in delati v Slovenski vojski. Ker je velik del svojega otroštva preživel v tujini, predvsem v Belgiji in Združenih državah Amerike, s privajanjem na novo življenjsko okolje ne bo imel težav. Tudi kandidat Arne Rus se zelo veseli odhoda v tujino. Že kot dijak je v drugem letniku pošiljal prošnje na nekatere tuje vojaške šole, vendar ni bil sprejet. Lani pa se je prijavil na razpis na West Point in uspešno opravil izbor, na kar je zelo ponosen. Življenje in delo v tujini bosta zanj izziv, vendar ne pričakuje večjih težav. Podobnega mnenja je tudi Enya Dragojević, ki prav tako izhaja iz vojaške družine. Študij na vojaški akademiji v tujini je njena dolgoletna želja. Ker si želi delati v Slovenski vojski, je leta 2024 uspešno opravila prostovoljno služenje vojaškega roka in tako potrdila svojo motivacijo za vojaški poklic. Počlašena je, da ji je kot prvi ženski predstavnici iz Slovenije uspelo priti na West Point. Upa, da se bo med približno 20 odstotki kadetinj v svoji generaciji dobro počutila in uspešno uresničila zastavljene cilje. Študij na West Pointu od posameznika zahteva vrhunsko psihofizično pripravljenost, akademsko odličnost in izjemne vodstvene sposobnosti. Prav te kompetence bodo bodoči kadeti po koncu študija lahko prenesli v slovensko vojaško okolje in jih unovčili pri opravljanju nalog v domovini.

PARTNERSTVO, KI SE NENEHNO RAZVIJA

BESEDILO Rok Filipčič, podpolkovnik mag. Zvezdan Marković
in dr. Jerica Pavšič
FOTO Bruno Toič

Sodelovanje med Slovensko vojsko in Nacionalno gardo Kolorada traja že več kot 30 let. Več kot 500 skupnih projektov, številne izmenjave znanja in izkušenj, skupno delovanje doma in v mednarodnih operacijah ter sodelovanje na številnih področjih – od skupnih vojaških vaj in usposabljanj do vojaškega zdravstva, zaščite in reševanja ter kibernetске obrambe – dokazujejo, da je sodelovanje preraslo v trdno in dolgoročno partnerstvo. Njegovo trdnost dodatno potrjujejo redni obiski visokih vojaških in obrambnih predstavnikov obeh partneric.

Pripadniki Nacionalne garde Kolorada so pomagali pri obnovi vojaškega objekta na Bilah.

Začetki obrambnega sodelovanja segajo v leto 1993, ko je Republika Slovenija pristopila k meddržavnemu partnerskemu programu med Poveljstvom ameriških sil za Evropo in državami, nastalimi po padcu Berlinskega zidu. Istega leta je Urad za nacionalno gardo takratni Teritorialni obrambi Republike Slovenije za partnerico izbral Nacionalno gardo Kolorada. Leto dni pozneje je Republika Slovenija z obrambnim ministrstvom Združenih držav Amerike in zvezno državo Kolorado podpisala dvostranski sporazum, s katerim je bil vzpostavljen meddržavni partnerski program med Koloradom in Slovenijo. Leta 1995 je bil sklenjen še memorandum o sodelovanju pri obrambnih in vojaških odnosih med slovenskim in ameriškim ministrstvom za obrambo, ki predstavlja krovni

dokument obrambnega sodelovanja med državama. Pomembna vez med Slovenijo in Koloradom so tudi podobne geografske značilnosti obeh držav, ki so skozi zgodovino oblikovale značaj in način življenja njunih prebivalcev.

SMUČARSKA TEKMA, KI JE POSTALA SIMBOL PRIJATELJSTVA

Povezanost Slovencev z vojaškimi enotami iz Kolorada sega v čas neposredno po drugi svetovni vojni. Ameriška 10. gorska divizija, katere del so bili prostovoljci iz Nacionalne garde Kolorada, je bila leta 1945 nameščena v Posočju zaradi nerešenega vprašanja jugoslovanske oziroma slovenske zahodne meje. Njeni pripadniki, izkušeni gorniki in smučarji, so 3. junija 1945 na Mangartu pripravili spominsko veleslalomsko tekmo. Tradicijo so po več kot šestih desetletjih obudili 4. junija 2011 na istem prizorišču, ko so se tekmovanja udeležili pripadniki Slovenske vojske, Policije, gorske reševalne službe, veterani vojne za Slovenijo, člani Združenja vojaških gornikov, predstavniki ameriških vojaških ustanov in potomci pripadnikov 10. gorske divizije.

RAZVEJANOST SODELOVANJA IN SKUPNO USPOSABLJANJE V PODORO RAZVOJU ZMOGLJIVOSTI

Partnerstvo je bilo za Slovensko vojsko še posebej pomembno v obdobju približevanja Slovenije zvezi Nato. Sprva je potekalo predvsem v okviru programa vojska vojski, pozneje pa se je razširilo na številna vojaška in civilno-vojaška področja. Ta vključujejo skupne vojaške vaje in usposabljanja, varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, zlasti odstranjevanje neeksploziranih ubojnih sredstev in ukrepanje ob nesrečah z nevarnimi snovmi, vojaško zdravstvo in veterino, sodelovanje podčastniškega zbora ter izmenjavo znanja in dobrih praks. Temelj sodelovanja ostajajo skupne vojaške vaje, ki so pomemben kazalnik izurjenosti pripadnikov ter omogočajo doseganje standardov za usklajeno delovanje. Nacionalna garda sodeluje oziroma je sodelovala s Slovensko vojsko na vajah Jadranski udar, Zvezda Triglava, Takojšnji odgovor in Šakalov kamen. Pripadniki Slovenske vojske se redno udeležujejo tudi vaj kibernetске obrambe Locked Shields, ki jih organizira Nacionalna garda Kolorada, njeni podčastniki pa sodelujejo na mednarodnem zimskem taboru podčastnikov Nata in držav Partnerstva za mir na Pokljuki. V okviru mednarodnih varnostnih sil za Afganistan so pripadniki Slovenske vojske in Nacionalne garde Kolorada na misiji Isafa skupaj sodelovali pri vodenju pehotne operativne skupine za mentorstvo in povezave. Sodelovanje je potekalo tudi v okviru skupne napotitve, ko so pripadniki Nacionalne garde Kolorada v letih 2010 in 2014 delovali v slovenskem kontingentu v Afganistanu.

Z AMERIŠKO FINANČNO POMOČJO IN SODELOVANJEM PRIPADNIKOV NACIONALNE GARDE KOLORADA PRENOVLJEN OBJEKT NA BILAH

Poleti 2015 sta Slovenska vojska in Nacionalna garda Kolorada skupaj obnovili objekt Bile na Osrednjem vadišču Slovenske vojske Postojna. Objekt, v katerem so bili nekoč hlevi in veterinarska postaja kobilarne Lipica in je dolga leta propadal, je bil prenovljen z ameriško finančno podporo v okviru programa gradenj, povezanih z vojaškimi vajami. Ameriška vlada je za projekt namenila 193.000 ameriških dolarjev. Ker je objekt del nepremične kulturne dediščine, je obnova potekala v skladu s smernicami Zavoda za varstvo kulturne dediščine in Ministrstva za kulturo Republike Slovenije. Pri obnovi je sodelovalo približno 30 pripadnikov Nacionalne garde Kolorada ter pripadniki 1. brigade in takratnega 670. logističnega polka Slovenske vojske. Uporabljeni so bili gradbeni materiali in stavbno pohoštvo slovenskih podjetij. Obnovljeni objekt je bil že septembra 2015 uporabljen kot poveljniško mesto na vaji Takojšnji odgovor, od takrat pa odlično služi svojemu namenu.

PARTNERSTVO, KI TEMELJI NA SKUPNIH VREDNOTAH IN ZAUPANJU

Sodelovanje med Slovensko vojsko in Nacionalno gardo Kolorada temelji na medsebojnem spoštovanju, zaupanju in sodelovanju ter skupnih vrednotah. Med prednostnimi področji sodelovanja ostajajo kibernetška varnost, vojaško zdravstvo, bojevanje v gorah ter varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami. V ospredju vseskozi ostajata povezovanje operativnih zmogljivosti in interoperabilnost, pri čemer je skupni cilj zagotavljanje stabilnosti ter varnosti v regiji in širše. Simbol partnerstva in prijateljstva med Slovenijo in Koloradom sta tudi kozolca, postavljena v Denverju in na sedežu Nacionalne garde Kolorada, ki na simbolni ravni predstavljata tesno povezanost med partnerskima državama.

Ameriški vojaki iz Kolorada že več let sodelujejo na vaji Zvezda Triglava.

AIR TRACTORJI V BOJU Z OGNJEM

BESEDILO Borut Podgoršek
FOTO Bruno Toič

O b požaru na Krasu leta 2022 je potekala največja intervencija te vrste v zgodovini samostojne Slovenije, ki je spodbudila razmislek o prihodnosti gašenja iz zraka. Čeprav so pri gašenju sodelovali helikopterji Slovenske vojske, Policije in tujih zračnih sil, je postalo jasno, da država za učinkovito obvladovanje vse pogostejših in obsežnejših požarov potrebuje lastno specializirano zmogljivost. Tako je bila ustanovljena namenska enota za podporo gašenju iz zraka, ki danes deluje v okviru Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje.

Vzpostavitev prve namenske enote za podporo gašenju iz zraka je bila precej zahtevnejša, kot se morda zdi na prvi pogled. »Nakup letal je predstavljal le en del zgodbe. Veliko zahtevnejši so bili oblikovanje organizacije, razvoj postopkov, vzpostavitev logistične podpore in predvsem usposabljanje kadra,« je povedal vodja sektorja za izvajanje podpore gašenju iz zraka pilot Mitja Vidmar. Največji organizacijski izzivi pri vzpostavitvi enote so bili pridobitev strokovnega kadra, njegovo usposabljanje in

Mitja Vidmar

»Uspešna intervencija za nas pomeni, da požar hitro omejimo in da se vsi sodelujoči varno vrnejo domov.«

vzdrževanje letal. Naslednji izziv pa je logističen, saj enota še nima svojih prostorov za letala. Ta so zato bazirana predvsem na letališčih v Ljubljani in Mariboru, njihovo vzdrževanje pa izvaja pogodbeni partner. Dolgoročna rešitev je namenski hangar, ki naj bi bil po sedanjih načrtih zgrajen na ljubljanskem letališču. Slovenija pred ustanovitvijo enote ni imela pilotov, usposobljenih za gašenje z letali Air Tractor, zato je bila pomoč iz tujine ključnega pomena. »Tuji piloti so nam zelo pomagali s svojimi izkušnjami in znanjem, kar je bistveno pospešilo naše usposabljanje. Prav zaradi tega sodelovanja je razvoj enote potekal precej hitreje, kot bi sicer,« je pojasnil Vidmar. Danes samostojno leti pet slovenskih pilotov, dodatni trije pa se še usposabljujejo. Pot do operativne usposobljenosti je dolga in zahtevna. Kandidati morajo najprej izpolnjevati osnovne pogoje za letenje na tem tipu letala, nato jih čaka večstopenjsko specializirano usposabljanje. Koliko časa posameznik potrebuje do popolne samostojnosti, je odvisno od njegovega predznanja in

Letalo lahko naenkrat odvrže
dobrih 3000 litrov vode.

napredka med šolanjem. Še pomembnejše od števila ur letenja pa so osebnostne lastnosti pilota – mirnost, predvidevanje in situacijsko zavedanje. »Prav te lastnosti omogočajo sprejemanje pravih odločitev v okolju, v katerem se razmere spreminjajo iz minute v minuto in lahko ima že manjša napaka resne posledice,« je poudaril Vidmar.

IZZIVALNO OKOLJE IN ZAHTEVNO LETENJE

Slovenija je zelo razgibana država z omejenim številom primernih lokacij za zajem vode. Primerne so vse vodne površine, ki imajo vsaj 1,5 kilometra odprtih površin v ravni liniji. Takšne površine so v Sloveniji na rekah Dravi in Savi, nekaterih jezerih v Bohinju, Velenju, na Bledu in Ptujju ter na določenih območjih morja v Ankaranu, Kopru, Piranu in Portorožu. Nekatera jezera zaradi ovir ter razvejanosti vodnih površin še niso primerna za zajem vode, med njimi tudi Šmartinsko jezero. Lokacije so določili na podlagi izvidovanja iz zraka, ogledov na tleh in sodelovanja z upravljavci vodnih površin. »Požarna sezona uradno traja od 15. maja do 15. septembra, vendar se zaradi podnebnih sprememb operacije vse pogosteje izvajajo tudi zunaj tega obdobja,« je povedal Vidmar. Dodal je, da piloti velik del časa

Nadaljevanje članka na strani 30

Slovenija bi potrebovala
do deset operativnih pilotov.

REVIJA SLOVENSKA VOJSKA

OBJAVE MINISTRSTVA ZA OBRAMBO

ŠT. 395
JUNIJ 2026

7111.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15, 139/20 in 112/25 – ZSSloV-C) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) izdajam

ODREDBO O PODELITVI PRIZNANJ MINISTRSTVA ZA OBRAMBO

ZAHVALNO LISTINO S SPOMINSKIM KOVANCEM

prejmejo:
Tomaž DEBENEČ, 1969
Franci LIKAR, 1967
Igor LIKAR, 1970
Edvard STAROVERSKI, 1969
Anton TURK, 1970

Številka: 094-9/2026-25
Datum: 5. 5. 2026

**Mag. Borut SAJOVIC
MINISTER**

7112.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15, 139/20 in 112/25 – ZSSloV-C) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) izdajam

ODREDBO O PODELITVI PRIZNANJ MINISTRSTVA ZA OBRAMBO

I. MEDALJO ZA MEDNARODNO SODELOVANJE III. STOPNJE

prejme:
polkovnik MAURO BRUSCHI, 1972, Italija

II. MEDALJO ZA MEDNARODNO SODELOVANJE IV. STOPNJE

prejme:
praporščak MICHELE BELLINI DE
CHIRICO, 1972, Italija

Številka: 094-9/2026-26
Datum: 5. 5. 2026

**Mag. Borut SAJOVIC
MINISTER**

7113.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15, 139/20 in 112/25 – ZSSloV-C) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) izdajam

ODREDBO O PODELITVI PRIZNANJ MINISTRSTVA ZA OBRAMBO

I. SREBRNO MEDALJO SLOVENSKE VOJSKE

prejme:
Janez PETERNEL, 1978

II. STRELNO OROŽJE

prejme:
Roman URBANČ, 1967

Številka: 094-9/2026-27
Datum: 15. 5. 2026

**Mag. Borut SAJOVIC
MINISTER**

7114.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15, 139/20 in 112/25 – ZSSloV-C) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) izdajam

ODREDBO O PODELITVI PRIZNANJ MINISTRSTVA ZA OBRAMBO

ZAHVALNO LISTINO S SPOMINSKIM KOVANCEM

prejmejo:
Aleks BASAR, 1969
Ivo BEKE, 1968

Tadej BURGAR, 1961
Borut CESAR, 1967
Nina CIZELJ, 1976
Dominik JERALA, 1971
Melita KOŽMAN, 1970
Damjan LANG, 1979
Branko PETROVIČ, 1960
Marcel POSINEK, 1967
Nataša ŠIŠKO, 1967
Anton ULE, 1968
Božica VIDOVIČ, 1966
Boris VOLJČ, 1969

Številka: 094-9/2026-28
Datum: 15. 5. 2026

**Mag. Borut SAJOVIC
MINISTER**

7115.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15, 139/20 in 112/25 – ZSSloV-C) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) izdajam

ODREDBO O PODELITVI PRIZNANJ MINISTRSTVA ZA OBRAMBO

I. MEDALJO ZA MEDNARODNO SODELOVANJE III. STOPNJE

prejmejo:
polkovnik JOSE MANUEL SANCHES
ARRIBAS, 1973, Španija
podpolkovnik PETR BED, 1980,
Češka republika
podpolkovnik IGNACIO PUERTAS
VELARDE, 1981, Španija
major FRANCISCO JOSE OSUNA
LOZANO, 1985, Španija
major BRUNO PEREIRA, 1982,
Portugalska
polkovnik MARIAN KURILLA, 1967,
Slovaška

II. MEDALJO ZA MEDNARODNO SODELOVANJE IV. STOPNJE

prejmejo:
stotnik ANDRE BERNADINO, 1993,
Portugalska
stotnik ALBERTO UREÑA LEAL, 1995,
Španija
nadporočnik SAMUEL JEŽYK, 1992,
Slovaška

III. MEDALJO ZA MEDNARODNO SODELOVANJE V. STOPNJE

prejme:

poddesetnica SIMONA CEBOVA, 1998, Slovaška

Številka: 094-9/2026-29
Datum: 15. 5. 2026

**Mag. Borut SAJOVIC
MINISTER**

7116.

Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15, 139/20 in 112/25 – ZSSloV-C) ter prvega odstavka 136. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 32/24) izdajam

ODREDBO
O PODELITVI PRIZNANJ
MINISTRSTVA ZA OBRAMBO

**VELIKO SABLJO
MINISTRSTVA ZA OBRAMBO**
prejme:
Janez GAUBE, 1968

Številka: 094-9/2026-30
Datum: 15. 5. 2026

**Mag. Borut SAJOVIC
MINISTER**

7117.

Na podlagi sedmega odstavka 63. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20), 9. in 10. člena Uredbe o činih in poviševanju v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07, 39/15 in 73/19) ter 30. člena Pravilnika o pripravi, potrjevanju, odobritvi in podpisovanju dokumentov na Ministrstvu za obrambo (MO; št. 0070-53/2021-34 z dne 7. 5. 2024) izdajam

ODREDBO
O POVIŠANJU ČASTNIKOV

v čin brigadirja:
Janez GAUBE, 1968

Številka: 811-1/2026-13
Datum: 15. 5. 2026

**Mag. Borut SAJOVIC
MINISTER**

7118.

Na podlagi prvega odstavka 45. čle-

na Zakona o službi v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 68/07, 58/08 – ZSPJS-I in 121/21) in Kriterijev za izredna povišanja vojaških oseb v činu ob upokojitvi (št. 811-9/2022-1 z dne 30. 11. 2022) izdajam

ODREDBO
O IZREDNEM POVIŠANJU
ČASTNIKOV OB UPOKOJITVI

I. v čin podpolkovnika:
Zoran VOJČIČ, 1963

II. v čin majorja:
Dragan SPASOJEVIČ, 1965

Številka: 811-1/2026-14
Datum: 15. 5. 2026

**Mag. Borut SAJOVIC
MINISTER**

7119.

Na podlagi prvega odstavka 45. člena Zakona o službi v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 68/07, 58/08 – ZSPJS-I in 121/21) in Kriterijev za izredna povišanja vojaških oseb v činu ob upokojitvi (št. 811-9/2022-1 z dne 30. 11. 2022) izdajam

ODREDBO
O IZREDNEM POVIŠANJU
ČASTNIKOV OB UPOKOJITVI

I. v čin višjega praporščaka:
Nataša ŠIŠKO, 1967

**II. v čin višjega štabnega
vodnika:**
Mirko MEGLIČ, 1968

III. v čin štabnega vodnika:
Robert ŠTEFANČIČ, 1968
Anton ULE, 1968

Številka: 811-1/2026-15
Datum: 15. 5. 2026

**Mag. Borut SAJOVIC
MINISTER**

7120.

Na podlagi sedmega odstavka 63. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20), 9. in 10. člena Uredbe o činih in poviševanju v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07, 39/15 in 73/19)

ter 30. člena Pravilnika o pripravi, potrjevanju, odobritvi in podpisovanju dokumentov na Ministrstvu za obrambo (MO; št. 0070-53/2021-34 z dne 7. 5. 2024) izdajam

ODREDBO
O POVIŠANJU ČASTNIKA PRS

v čin nadporočnika:
Rok SNOJ, 1992

Številka: 811-1/2026-16
Datum: 15. 5. 2026

**Mag. Borut SAJOVIC
MINISTER**

7121.

Na podlagi sedmega odstavka 63. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20), 9. in 10. člena Uredbe o činih in poviševanju v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07, 39/15 in 73/19) ter 30. člena Pravilnika o pripravi, potrjevanju, odobritvi in podpisovanju dokumentov na Ministrstvu za obrambo (MO; št. 0070-53/2021-34 z dne 7. 5. 2024) izdajam

ODREDBO
O POVIŠANJU ČASTNIKOV

I. v čin polkovnika:
Peter ČUDEN, 1970
Davorin JORDAN, 1969
Nina RADUHA, 1978
Simon SAJOVIC, 1975
Andrej SKODIČ, 1972
Robert ŠPERNJAK, 1971
Aleš UMEK, 1973
Tomaž VENIŠNIK, 1969
Igor VERŠNIK, 1976
Gregor VIRANT, 1977
Fedja VRANIČAR, 1976

II. v čin kapitana fregate:
Dejan LENIČ, 1969

III. v čin podpolkovnika:
Boris BODLAJ, 1971
Andrej ČEH, 1971
Saša GALIČIČ, 1977
Dejan GANČAR, 1975
Sašo HAJNŠEK, 1978
Damijan KOGEJ, 1970
Janja KOLAR, 1966
Borut KOROŠEC, 1964
Damijan KORPIČ, 1973
Petruška KREK VOGELNIK, 1982

Mitja MAGDIČ CAPELLO, 1970
Boris MAJCEN, 1970
Aljoša MILJAVEC, 1976
Dejan PAGON, 1981
Miroslav PETRAK, 1972
Urška PETROVIČ, 1976
Ivan POGOREVC, 1972
Tomaž ROGELJA, 1978
Dejan ŠIMAT, 1971
Robertino ŠKARABOT, 1970
Mihaela URBANC, 1980
Marko ŽITEK, 1980

IV. v čin majorja:
Mateja ANDREJKA FIDERŠEK, 1988
Damjan BEVK, 1973
Luka BJELADINOVIČ, 1983
Tatjana BOŽNAR, 1979
Darijan CIRNSKI, 1983
Franc KOKOL, 1968
Marinka KOVAČIČ, 1975
Sebastjan KRIŽAJ, 1976
Samo LIKAR, 1982
Peter PAŠKULIN, 1982
Janez PIRIH, 1976
Blaž PLANINC, 1984
Matej POLJAK, 1984
Blaž PRIMC, 1984
Sašo RADIČ, 1982
Matej REBERNIK, 1986
Mateja REŽONJA, 1986
Jerneja SIMONČIČ, 1981
Anita SOVIČ, 1980

V. v čin poročnika bojne ladje:
Matevž CERAR, 1988

VI. v čin stotnika:
Gregor DRNJAC, 1992
Tilen GOR, 1994
Tadej GRAČNAR, 1988
Ana GRUBAR, 1991
Uroš HORVAT, 1989
Lan Nemanja JANKOVIČ, 1986
Damjan JARC, 1989
Dominik LADIČ, 1973
Matjaž LORBER, 1991
Jernej ROPOŠA, 1992
Mitja ROVŠNIK, 1990
Rok STARE, 1988
Jasmina ŠTINGL, 1986
Matej TEREK, 1990

VII. v čin poročnika fregate:
Gašper ATELŠEK, 1996

VIII. v čin nadporočnika:
Peter AVGUŠTIN, 1999
Gašper PINTER, 1992
Igor PRIMC, 1966
Žan ROMIH, 1992
David SAVIČ, 1997

Martin SELAN, 1993
Andrej STREHAR, 1996
Jakob ŠMID GUZEJ, 1996
Luka ŽUJIČ, 1991

Številka: 811-1/2026-17
Datum: 15. 5. 2026

**Mag. Borut SAJOVIC
MINISTER**

7122.

Na podlagi 63.a člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) in drugega odstavka 3. člena Uredbe o vojaških uslužbencih (Uradni list RS, št. 54/03, 119/07 in 88/15) izdajam

ODREDBO
O POTRĐITVI RAZREDA VIŠJIM
VOJAŠKIM USLUŽBENCEM

I. potrditev XIII. razreda:
Jure AUDA, 1988

II. potrditev XII. razreda:
Maja GORIŠEK, 1981

III. potrditev XI. razreda:
Vid NAGODE, 1981
Miha Boris SAKSIDA, 1995

IV. potrditev IX. razreda:
Petra ANZELJC, 1983
Adam ATANASOV, 2001
Zlatko DROBNE, 1983
Urban ERKER, 2001
Dejan GRABNAR, 1979
Aleš HOJNIK, 1978
Ezra Julijana KAMENŠEK, 1995
Klavdija KLINC, 1981
Mira KOVAČIČ, 1974
Klara LUKEK, 1996
Ludvik Lino PIRC, 1972
Uroš REPŠE, 1980
Bojan SKOKIČ, 1980
Eva SLIVKA, 1981
Nina STOPAR, 2000
Janez ŠKRLJ, 1999
Peter VERDEL, 1981
Marko VRHOVNIK, 1980
Noemi ŽIVKOVIČ, 1988
Živa ŽOHAR, 2000

Številka: 811-1/2026-18
Datum: 15. 5. 2026

**Mag. Borut SAJOVIC
MINISTER**

7123.

Na podlagi tretjega in petega odstavka 62. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) in 6. člena Uredbe o činih in poviševanju v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07, 39/15 in 73/19) izdajam

ODREDBO
O PODELITVI ČINA POROČNIK

Ivan Janez HRIBERNIK, 1999

Številka: 811-1/2026-19
Datum: 15. 5. 2026

**Mag. Borut SAJOVIC
MINISTER**

7124.

Na podlagi tretjega in petega odstavka 62. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) in 5. člena Uredbe o činih in poviševanju v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07, 39/15 in 73/19) izdajam

UKAZ
O PODELITVI ČINA VODNIK

Peter ČAVNIČAR, 1979

Številka: 811-1/2026-20
Datum: 15. 5. 2026

**Mag. Borut SAJOVIC
MINISTER**

7125.

Na podlagi tretjega in petega odstavka 62. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) in 5. člena Uredbe o činih in poviševanju v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07, 39/15 in 73/19) izdajam

ODREDBO
O PODELITVI PRIZNANJ
MINISTRSTVA ZA OBRAMBO

STRELNO OROŽJE
prejme:
Gorazd REDNAK, 1964

Številka: 094-9/2026-32
Datum: 2. 6. 2026

**Mag. Borut SAJOVIC
MINISTER**

7126.

Na podlagi 63.a člena Zakona o ob-
rambi (Uradni list RS, št. 103/04 –
uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in
139/20) in drugega odstavka 3. člena
Uredbe o vojaških uslužbencih (Uradni
list RS, št. 54/03, 119/07 in 88/15) iz-
dajam

**UKAZ
O POTRĐITVI RAZREDA NIŽJIM
VOJAŠKIM USLUŽBENCEM**

potrditev V. razreda:
Robert STRUNA, 1975
Sandi WEISSEISEN, 1978

Številka: 811-1/2026-10
Datum: 24. 4. 2026

**Generalmajor
Boštjan MOČNIK
NAČELNIK GENERALŠTABA SV**

7127.

Na podlagi sedmega odstavka 63. čle-
na Zakona o obrambi (Uradni list RS,
št. 103/04 – uradno prečiščeno bese-
dilo, 95/15 in 139/20), 9. in 10. člena
Uredbe o činih in poviševanju v Slo-
venski vojski (Uradni list RS, št. 99/02,
87/05, 34/06, 116/07, 39/15 in 73/19)
ter 30. člena Pravilnika o pripravi, potr-
jevanju, odobritvi in podpisovanju do-
kumentov na Ministrstvu za obrambo
(MO; št. 0070-53/2021-34 z dne 7. 5.
2024) izdajam

**UKAZ
O POVIŠANJU PODČASTNIKOV**

I. v čin štabnega praporščaka:
Andrej DRAKSLEK, 1978
Aleksander ZUPAN, 1976

II. v čin višjega praporščaka:
Jurij ERZAR, 1977
Matjaž HROVAT, 1975
Matjaž KOŠTRUN, 1967
Frenk MAJCEN, 1968
Karel MOVRIN, 1974
Gregor ROJKO, 1977

III. v čin praporščaka:
Dominik BRECL, 1974
Mario DESNICA, 1980

Robert DREVENŠEK, 1975
Daniel ĐUKIČ, 1975
Aljoša KODRIČ, 1979
Kristjan KOVAČIČ, 1974
Urban KRALJ, 1974
Leon LAMPRET, 1980
Matej MAVROVIČ, 1979
Igor PRELOG, 1967
Damjan SUŠEC, 1978
Samo ŠEPIČ, 1980
Tomaž ŠUSTER, 1982
Igor TEHOVNIK, 1980
Žiga VIRANT, 1981
Martin VOGA, 1977
Darko VRBNJAK, 1971

**IV. v čin višjega štabnega
vodnika:**

John ALLAKAJ, 1976
Lucijan ČUK, 1980
Aleš LIPIČ, 1980
Samo PEČAN, 1968
Jože PLAHUTA, 1976
Boštjan PRELOGAR, 1982
David RIHTARIČ, 1979
Matej ROJKO, 1979
Aleš ŠERBINEK, 1980
Damjan TEMNIKAR, 1977
Borislav ZELINAC, 1977

V. v čin štabnega vodnika:

Matej BOGATAJ, 1990
Nejc BURČIČ, 1988
Jernej ČOH, 1985
Aleš FRANKO, 1990
Miha GRAVNAR, 1983
Alen GROSEK, 1989
Nejc HUMŠKI, 1984
Bojan JANČAR, 1970
Blaž MARENK, 1987
Aleš MARINIČ, 1985
Saša MATUL, 1984
Denis MERC, 1986
Aleš MESARIČ, 1982
David MUHIČ, 1982
Kristjan NOVAK, 1980
Luka POTOČNIK, 1983
Jožica ŠTARINA, 1977
Tadej ŠČANČAR, 1990
Martina TREPLAK HVASTI, 1977

VI. v čin višjega vodnika:

Tilen BRIC, 1990
Sandi BRUMEN, 1982
Danijel CLEMENS, 1986
Luka GANTAR, 1992
Alen KOVAČ, 1985
Ilj KRAJNC, 1998
Alen KUKENBERGER, 2000
Rok MAJCENIČ, 1990
Eldin PONJEVIČ, 1989
Anže RABZELJ, 1998
Matej VINKOVIČ, 1991

Številka: 811-1/2026-11
Datum: 15. 5. 2026

**Generalmajor
Boštjan MOČNIK
NAČELNIK GENERALŠTABA SV**

7128.

Na podlagi sedmega odstavka 63. čle-
na Zakona o obrambi (Uradni list RS,
št. 103/04 – uradno prečiščeno bese-
dilo, 95/15 in 139/20), 9. in 10. člena
Uredbe o činih in poviševanju v Slo-
venski vojski (Uradni list RS, št. 99/02,
87/05, 34/06, 116/07, 39/15 in 73/19)
ter 30. člena Pravilnika o pripravi, potr-
jevanju, odobritvi in podpisovanju do-
kumentov na Ministrstvu za obrambo
(MO; št. 0070-53/2021-34 z dne 7. 5.
2024) izdajam

**UKAZ
O POVIŠANJU PODČASTNIKA PRS**

I. v čin višjega vodnika:
Gorazd KOTNIK, 1977

Številka: 811-1/2026-12
Datum: 15. 5. 2026

**Generalmajor
Boštjan MOČNIK
NAČELNIK GENERALŠTABA SV**

7129.

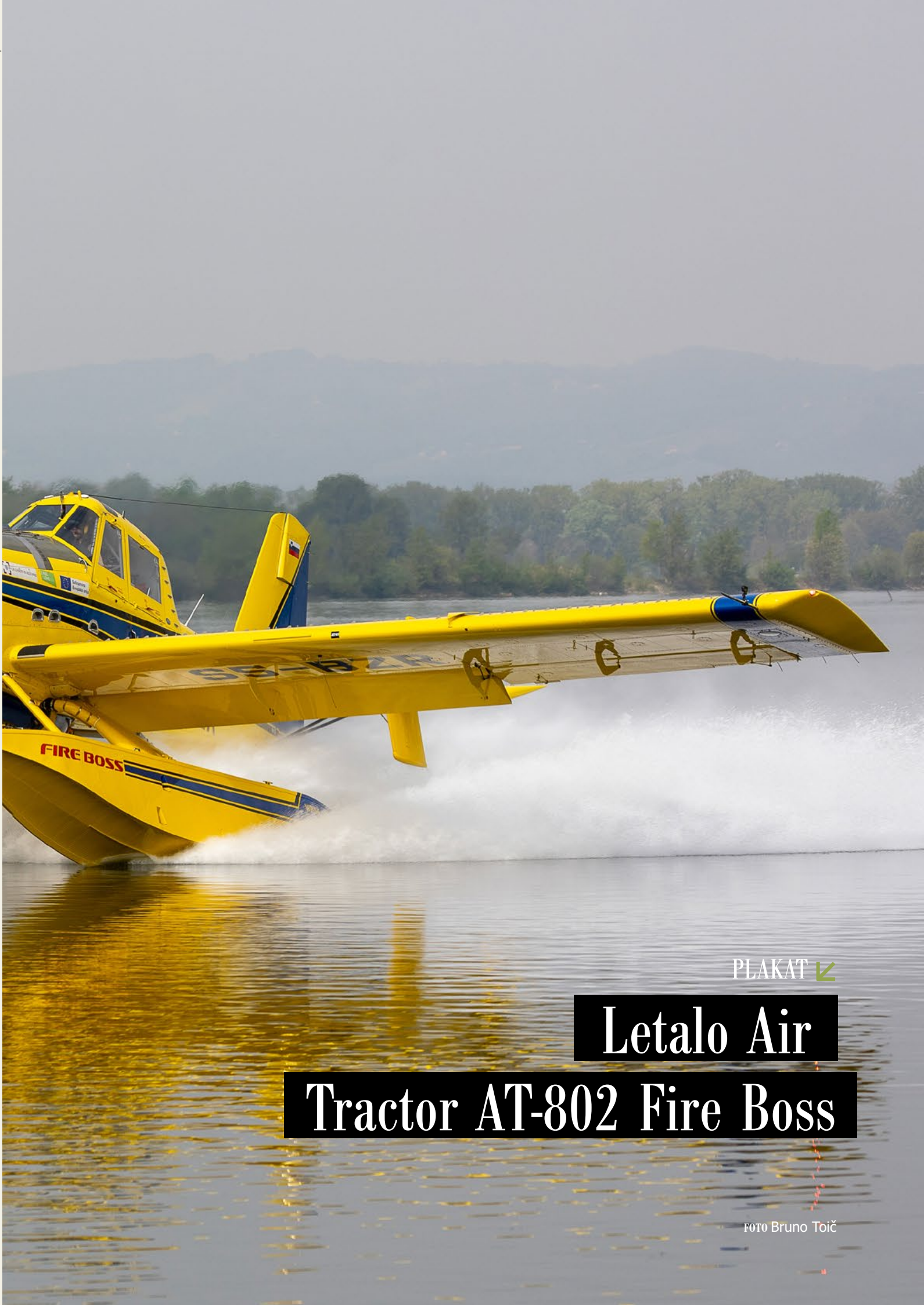
Na podlagi četrtega odstavka 62. člena
Zakona o obrambi (Uradni list RS, št.
103/04 – uradno prečiščeno besedilo,
95/15 in 139/20) ter 2., 3. in 4. člena
Uredbe o činih in poviševanju v Slo-
venski vojski (Uradni list RS, št. 99/02,
87/05, 34/06, 116/07, 39/15 in 73/19)
izdajam

**UKAZ
O POVIŠANJU VOJAKOV
153. LETEHESK**

v čin poddesetnika:
Marko KAJŠ, 2001
Anton LUŠTEK, 2005
Gregor SREBOT, 2001
Grega VRZEL, 2001

Številka: 811-4/2026-42
Datum: 7. 5. 2026

**Podpolkovnik
Alojz ZUPANČIČ
POVELJNIK 14. INŽB**

PLAKAT

Letalo Air

Tractor AT-802 Fire Boss

FOTO Bruno Toič

zunaj glavne sezone namenjajo treningu in vzdrževanju usposobljenosti, saj le stalno urjenje omogoča varno opravljanje nalog v obdobju, ko se požarna ogroženost znova poveča. Zaradi izjemne zahtevnosti letenja so piloti izpostavljeni velikim psihofizičnim obremenitvam. Od njih se pričakuje, da v zelo kratkem času opravijo veliko letov ter zajemov in odmetov vode. Na dan lahko pilot leti največ sedem ur. »Čeprav javnost največ pozornosti namenja odmetavanju vode nad požarom, so izjemno zahtevni že postopki pred tem – pristajanje na vodi in zajem vode,« je pojasnil Vidmar. Med odmetom pilotom delo otežujejo številni dejavniki, kot so slaba vidljivost, zahteven teren, močan veter, turbulence in dim. Posebno nevarnost predstavljajo tudi visoki objekti, vetrne elektrarne in daljnovodi, ki morajo biti pred odmetom vode izklopljeni.

USKLAJENO DELOVANJE IN POGLED V PRIHODNOST

Pomemben del uspeha predstavlja tudi usklajeno sodelovanje vseh služb, ki sodelujejo v sistemu zaščite in reševanja. Danes sodelovanje med Upravo Republike Slovenije za zaščito in reševanje, gasilci, Policijo in Slovensko vojsko poteka učinkovito. »Imamo delovno skupino za koordinacijo, ki povezuje omenjene deležnike. Ko center za obveščanje sproži alarm, se začne natančno določen postopek zbiranja podatkov in priprave posadk. Letala lahko poletijo v manj kot pol ure, pri čemer doktrina praviloma predvideva uporabo dveh letal. Na kraju intervencije se nato vzpostavi neposredna povezava z vodstvom gašenja na tleh, komunikacija pa poteka po radijski zvezi in mobilnem telefonu,« je razložil Vidmar. Od ustanovitve namenske enote za podporo gašenju iz zraka so air traktorji sodelovali na 30 intervencijah in opravili 183 ur letenja. Najučinkovitejši so bili pri manjših in srednje velikih požarih v naravnem okolju, kjer lahko hitro omejijo širjenje požara in gasilcem na tleh zagotovijo boljše pogoje za delo. Pri industrijskih požarih njihova uporaba ni predvidena. Pri gašenju iz zraka ne gre za tekmovanje med različnimi deležniki. Air traktorji lahko

odvržejo večjo količino vode, helikopterji pa omogočajo natančnejše, bolj točkovno odmetavanje. Skupaj predstavljajo eno izmed pomembnih prednosti slovenskega sistema gašenja iz zraka. V primerjavi z državami, kot so Hrvaška, Italija, Španija ali Grčija, je slovenska flota še vedno razmeroma majhna, vendar prilagojena domačim razmeram. Država zato načrtuje njen nadaljnji razvoj. Med dolgoročnimi cilji so povečanje števila pilotov, širitev letalske flote, uvažanje brezpilotnih sistemov in dokončna ureditev infrastrukture. Po Vidmarjevem mnenju bi Slovenija potrebovala do deset operativnih pilotov in še pet pilotov, ki bi se usposabljali. Poseben poudarek ostaja tudi na mednarodnem sodelovanju, saj si lahko operativno osebje in piloti izmenjujejo dobre prakse. Slovenija je vključena tudi v mehanizem Evropske unije, v okviru katerega bo sodelovala pri zagotavljanju pomoči drugim državam.

Pilotska kabina je opremljena s sodobno avioniko.

BRIGADI Z NOVIMA POVELJNIKOMA

BESEDILO Marko Pišlar

FOTO Bruno Toič in Ferdo Strgar

V Slovenski vojski sta 23. in 24. junija potekali slovesnosti ob primopredaji dolžnosti poveljnikov 1. in 72. brigade Slovenske vojske. V Vojašnici Edvarda Peperka v Ljubljani je poveljevanje 1. brigadi od dosedanjega poveljnika polkovnika Gregorja Vodeba prevzel polkovnik Miha Rijavec, v Vojašnici generala Maistra v Mariboru pa je dosednji poveljnik polkovnik Gregor Hafner poveljevanje enote predal novemu polkovniku Boštjanu Lesjaku. Bojni zastavi je novima poveljnikoma izročil poveljnik sil brigadir Uroš Paternus, ki je v preteklosti poveljeval obema brigadama.

Na slovesnosti ob primopredaji dolžnosti poveljnika 1. brigade je polkovnik Gregor Vodeb poudaril, da se je v 31 mesecih njegovega poveljevanja enota pomembno preoblikovala. Omenil je preoblikovanje rodovskih bataljonov in prepodreditev nekaterih rodovskih čet v sestavo 1. brigade. Iz teh čet so nato nastali samostojni rodovski bataljoni. Poleg 10. izvidniškega in 132. gorskega bataljona danes v sestavi 1. brigade delujeta tudi 45. tankovska četa ter 18. bataljon za jedrsko, radiološko, kemično in biološko obrambo. Med najpomembnejšimi dosežki je polkovnik Vodeb izpostavil krepitev kadrovske popolnjenosti, udeležbo podrejenih enot na večjih mednarodnih vojaških vajah in uspešno preoblikovanje 10. bataljona iz pehotne v izvidniško enoto. Ob koncu se je pripadnikom brigade zahvalil za predanost, profesionalnost in podporo pri vodenju enote, novemu poveljniku pa zaželel uspešno nadaljevanje razvoja in usposabljanja brigade. Polkovnik Rijavec se je po 14 letih vrnil v 1. brigado. V svojem prvem nagovoru pred postrojem je poudaril, da bo njegovo vodilo pri vodenju enote »znoj v miru ohranja kri v boju«. Pripadnike brigade je pozval k ohranjanju visokih standardov na vseh področjih dela in k ponosnemu opravljanju nalog. Ob tem je poudaril, da bosta med njegovimi prednostnimi nalogami tudi skrb za sodelavce ter krepitev enotnosti vojaškega kolektiva.

Na slovesnosti ob primopredaji dolžnosti poveljnika 72. brigade je polkovnik Gregor Hafner v svojem nagovoru predstavil glavne spremembe, ki so zaznamovale njegovo obdobje poveljevanja enoti. Med njimi je izpostavil preoblikovanje 74. in 20. pehotnega polka v 74. srednji pehotni bataljon in 20. lahki pehotni bataljon, ukinitve rodovskega bataljona in ustanovitev 460. artilerijskega bataljona. Posebej je pozdravil tudi vključitev 14. inženirskega bataljona v sestavo brigade. Izpostavil je uspešno izvedena usposabljanja

Polkovnik Rijavec je bojni prapor 1. brigade prevzel iz rok poveljnika sil brigadirja Paternusa.

in preverjanja kontingentov za delovanje v mednarodnih operacijah in na misijah, udeležbo pripadnikov enote na vojaških vajah, posodobitev enote ter projekte civilno-vojaškega sodelovanja. Po njegovih besedah so bili vsi ti in številni drugi dosežki rezultat skupnega dela in enotnosti pripadnikov brigade, za kar se jim je ob koncu tudi zahvalil. Novi poveljnik 72. brigade polkovnik Boštjan Lesjak je ob prevzemu dolžnosti poudaril pomen zgodovinskih dogodkov na območju Maribora. Dejal je, da prihaja iz družine, ki je zgodovinsko povezana s preteklostjo mesta, zato do tega okolja čuti posebno vez. Spomnil je tudi na pretekli razvoj 72. brigade kot ene pomembnih enot Slovenske vojske na severovzhodu Slovenije. Ob tem je poudaril, da bo od svojih podrejenih pričakoval ohranjanje do zdaj vzpostavljenih standardov profesionalnega odnosa, vzdrževanje tehnične kulture ter neprestano skrb za podrejene. Nagovor je sklenil z besedami, da mu je v veliko čast prevzeti poveljevanje 72. brigadi Slovenske vojske.

Polkovnik Lesjak je kot novi poveljnik stopil pred postroj pripadnikov 72. brigade.

SREČANJE NATOVEGA ODBORA ZA LETALSTVO

BESEDILO maj. Tatjana Božnar, VLO
FOTO Zvone Vrankar

Vojaški letalski organ Slovenske vojske je od 25. do 27. maja v Ljubljani gostil spomladansko srečanje Natovega odbora za letalstvo (angl. Aviation Committee – AVC), najvišjega civilno-vojaškega organa zavezništva na letalskem področju. Srečanje je potekalo v Grand hotelu Union, udeležilo pa se ga je več kot 100 predstavnikov držav članic Nata, partnerskih držav in mednarodnih organizacij z letalskega področja.

Natov odbor za letalstvo svetuje Severnoatlantskemu svetu o najpomembnejših vprašanjih, povezanih z letalsko varnostjo, ter podpira celoten spekter Natovih misij. Njegovi glavni nalogi sta prilagajanje zavezništva hitro spreminjajočemu se varnostnemu okolju in sodelovanje pri globalnih prizadevanjih za posodobitev letalstva, predvsem glede delovanja, usposabljanja ter izvajanja vaj v vse bolj kompleksnem zračnem prostoru. Odbor je tudi osrednji povezovalni člen med Natom ter mednarodnimi in regionalnimi organizacijami civilnega letalstva, kot so Mednarodna organizacija civilnega letalstva, Eurocontrol, Evropska agencija za varnost v letalstvu in Evropska obrambna agencija.

Glavne teme letošnjega srečanja so bile plovnost zrakoplovov v kriznih razmerah, civilno-vojaško sodelovanje na letalskem področju, zaščita pred brezpilotnimi sistemi in integracija brezpilotnih sistemov v zračni prostor ter upravljanje zračnega prometa v kriznih situacijah. Dvodnevni delovni del konference je bil razdeljen na odprti del za vse udeležence in zaprti del, namenjen izključno predstavnikom držav članic Nata. Poleg predstavnikov zavezniških držav so se srečanja udeležili tudi predstavniki partnerskih držav, in sicer iz Kolumbije, Švice, Ukrajine in Nove Zelandije, predstavnik Evropske komisije ter predstavniki mednarodnih letalskih organizacij, med njimi Zvezne uprave za letalstvo Združenih držav Amerike, Eurocontrola, Evropske agencije za varnost v letalstvu, Evropske obrambne agencije in European Air Groupa.

Nekdanji minister za obrambo mag. Borut Sajovic, častni gost odprtja srečanja, je v nagovoru poudaril, da so varnost, zaščita in nemotena integracija zračnega prostora temelj kolektivne obrambe ter operativne pripravljenosti zavezništva. Izpostavil je, da odbor opravlja pomembno nalogo pri prilagajanju zavezništva hitro spreminjajočemu se varnostnemu okolju, saj zagotavlja pogoje za učinkovito delovanje, usposabljanje in izvajanje vaj v vse bolj kompleksnem in povezanem zračnem prostoru. Posebej je poudaril pomen interoperabilnosti, ki ostaja ena največjih prednosti zavezništva. Pri tem je izpostavil usklajevanje dostopa do zračnega prostora, zagotavljanje hitre zračne mobilnosti ter razvoj plovnosti, integracije brezpilotnih zrakoplovnih sistemov v zračni prostor in kibernetske zaščite letalskih sistemov. Predsedujoči Natovemu odboru za letalstvo Gregory Ivey se je na spoznavni večerji članom odbora zahvalil za njihovo predanost in zavzetost ter poudaril

njihov pomemben prispevek k oblikovanju visoko učinkovitega, uglednega in povezovalnega delovnega okolja. Izrazil je spoštovanje do širokega nabora obravnavanih tem, pragmatičnega pristopa odbora in njegove ključne vloge pri Natovem odvrčanju ter obrambi. Poudaril je, da so teme, kot so vizija Natovega odbora za letalstvo 2035+, zagotavljanje plovnosti zrakoplovov v kriznih razmerah in standardizacija, bistvene za uspešno delovanje zavezništva, čeprav morda niso v središču pozornosti. Opozoril je, da je delo odbora prepoznano in cenjeno tudi zunaj njegove ožje skupnosti ter da je nadaljnja obravnava navedenih področij

nujna za ohranjanje usklajene in učinkovite letalske zmogljivosti zavezništva. Posebno zahvalo je namenil Sloveniji kot gostiteljici dogodka za njen trud, zavzetost in organizacijske napore, ki so omogočili uspešno izvedbo srečanja. Častni gost spoznavne večerje je bil brigadir Vincenc Arko, slavnostne gala večerje pa se je udeležil tudi načelnik Generalštaba Slovenske vojske generalmajor Boštjan Močnik. V nagovoru je poudaril pomen mednarodnega sodelovanja, izmenjave strokovnega znanja ter skupnega razvoja varnostnih standardov na področju vojaškega letalstva. Organizatorji so za spremljevalce udeležencev pripravili spremljevalni program. Prvi dan konference so obiskali Postojnsko jamo, eno najbolj prepoznavnih slovenskih turističnih znamenitosti. Gostovanje tako pomembnega srečanja predstavlja pomembno priznanje Sloveniji in Slovenski vojski na področju mednarodnega obrambnega sodelovanja ter potrjuje njuno dejavno vlogo pri zagotavljanju varnosti in povezljivosti ter razvoju sodobnega vojaškega letalstva v okviru zavezništva.

Udeležence slavnostne večerje je nagovoril načelnik GŠSV generalmajor Močnik.

Srečanje Natovega odbora za letalstvo v hotelu Union

SLOVENIJA GOSTILA POMORSKO VAJO ADRION

BESEDILO Marko Pišlar
FOTO italijanska mornarica,
Luka Koper in Bruno Toič

Od 9. do 14. junija je na območju Jadranskega morja potekala mednarodna pomorska vojaška vaja Adrion 2026, na kateri so sodelovale mornarice Albanije, Grčije, Hrvaške, Italije, Črne gore in Slovenije. Organizacijo jubilejne dvajsete izvedbe vaje je letos prevzel 430. mornariški divizion Slovenske vojske, ki je na vaji sodeloval s prenovljeno večnamensko ladjo Triglav.

Vaja Adrion 2026 je bila namenjena krepitvi sodelovanja in interoperabilnosti med državami članicami Jadransko-jonske pobude, ki že dve desetletji spodbuja skupno delovanje mornaric na področjih varnosti, zaščite morja in odzivanja na različne krizne situacije. Države, vključene v pobudo, od leta 2006 izvedejo skupno pomorsko vajo, s katero preverjajo pripravljenost za delovanje v okviru tehničnega sporazuma pobude. Poveljnik 430. mornariškega diviziona in poveljujoči na vaji kapitan bojne ladje Andrej Pečar je pojasnil, da je bila letošnja vaja posebna zaradi svoje zasnove, saj se prvič ni začela in končala v isti državi. Aktivnosti so se začele v Kopru, nadaljevale v teritorialnih vodah Slovenije, Italije, Hrvaške, Črne gore in Albanije ter v mednarodnih vodah Jadranskega morja, končale pa v albanskem Draču.

POTEK VAJE PO PRENOVLJENEM KONCEPTU

Letošnja vaja Adrion je bila razdeljena na dva dela. Konec maja so v simulacijskem centru Slovenske vojske v Postojni izvedli računalniško podprto štabno vajo, osrednji del pa sta predstavljala večdnevna plovba in urjenje na morju. Po prihodu vojaških ladij v Luko Koper je bila najprej vzpostavljena poveljniška skupina, ki je v mednarodni sestavi štaba pripravila izvedbene dokumente vaje. Podrobneje so razdelali aktivnosti, ki so stopnjevale zahtevnost izvedbe vaje. Enajstega junija je potekal predstavitveni dan za predstavnike mornaric sodelujočih držav, ki jih je v Vojašnici slovenskih pomorščakov v Ankaranu gostil poveljnik 430. mornariškega diviziona. Skupaj s sodelavci iz enote je predstavil aktivnosti na vaji, delovanje mornariške enote Slovenske vojske in potek posodobitve večnamenske ladje Triglav. Visoki gostje so si ogledali tudi novozgrajeni vojaški pomol v Ankaranu in opremo pripadnikov Odreda za specialno podvodno delovanje ter obi-

Posadke sodelujočih mornaric so urile plutje v različnih formacijah.

skali posadke vseh sodelujočih ladij, ki so bile privezane na potniškem terminalu v Kopru. Po izplutju ladij iz Kopra so se posadke najprej urile v plovbi v različnih formacijah, taktičnem manevriranju, iskanju in reševanju na morju ter izmenjavi podatkov za oblikovanje razpoznavne pomorske slike. »Zaradi poslabšanja vremenskih in hidroloških razmer so nekatere načrtovane aktivnosti prilagodili trenutnemu stanju na morju,« je pojasnil poveljujoči pomorski taktični skupini kapitan korvete Simon Vrabec iz 430. mornariškega diviziona. Odpovedati so morali praktične postopke pregleda sumljivih plovil z ladijskimi čolni, saj razmere v srednjem Jadranu niso omogočale niti varnega spusta ladijskih čolnov niti poleta helikopterja, nameščenega na krovu italijanske patroljne ladje. Posledično so prilagodili formacijo plovbe tako, da so manjše ladje plule ob hrvaških otokih, kar je bila sicer dodana vrednost vaje, saj je taka plovba zahtevnejša od plutja po odprtem morju. Z razširitvijo formacije so urili postopke pregleda ladijskega prometa in izmenjave podatkov za oblikovanje skupne razpoznavne pomorske slike. Poseben izziv je bilo tudi nočno vplutje na sidrišče pri Tivatu v zalivu Boka Kotorska v Črni gori. Predzadnji dan so po izplutju s sidrišča nadaljevali plovbo do poligona, kjer so v zahtevnih vremenskih razmerah izvedli skupno streljanje na tarčo na morju z različnimi ladijskimi oborožitvenimi sistemi. Sledilo je še urjenje iz plutja v različnih formacijah, v okviru katerega so izvedli fotografiranje iz zraka. Po vplutju v пристanišče Drač v Albaniji so zadnji dan vaje izvedli zaključno analizo vadbenih aktivnosti. Sledil je postroj sodelujočih udeležencev, na katerem je poveljnik 430. mornariškega diviziona kapitan bojne ladje Andrej Pečar simbolično predal poveljevanje skupine Adrion kontraadmiralu Arsenu Mullaju, poveljniku albanske mornarice, ki bo vajo Adrion gostila leta 2027.

SODELOVALE MORNARICE ŠESTIH DRŽAV

Na vaji Adrion 2026 so sodelovale italijanska patroljna ladja Borsini, hrvaška patroljna ladja obalne straže Umag, grška raketna patroljna ladja Krystallidis in albanska patroljna ladja Butrinti. Črna gora je prispevala

Predstavniki tujih mornaric so si ogledali slovenski vojaški ladji in novi pomol.

Koprski potniški terminal je gostil ladje iz štirih držav.

skupino za pregled plovil, ki je bila vkrcana na italijanski ladji. Slovenija je sodelovala z večnamensko ladjo Triglav, ki je na vaji delovala kot poveljniška ladja taktične skupine. Poveljnik ladje Triglav poročnik bojne ladje Luka Hočevar je pojasnil, da je bila vaja za slovensko posadko posebej pomembna, saj je bila to prva mednarodna vaja po večletni obsežnejši prenovi, ki je bila končana konec lanskega leta. Posadka je za potrebe vaje preplula približno 900 navtičnih milj in ob tem pridobila dragocene izkušnje za nadaljnji razvoj operativnih zmogljivosti. »Vsi pripadniki so se zelo izkazali, kljub izzivom zaradi zahtevnosti plovbe, ki so bili posledica slabega vremena,« je poudaril poveljnik Hočevar in dodal, da bodo na podlagi pridobljenih izkušenj prilagajali usposabljanje posadke za doseganje končnih operativnih zmogljivosti ter pripravo pred napotitvijo ladje na pomorsko operacijo.

VAJA POTRDILA POMEN REGIONALNEGA SODELOVANJA

Vaja je bila pomembna tudi zaradi načrtovanega sodelovanja posadke ladje Triglav na osrednji grški pomorski vaji Niriis 2026, ki bo potekala v grškem akvatoriju in se je bodo pripadniki slovenske mornariške enote udeležili v okviru letošnjih mednarodnih aktivnosti enote. Posodobitev ladje Triglav je na vajah z mednarodno udeležbo bistveno izboljšala pogoje za delo posadke in interoperabilnost z izpolnitvijo komunikacij in sistema bojnega poveljevanja. Nova oprema in sodobni sistemi namreč omogočajo učinkovitejšo in hitrejšo izmenjavo podatkov z drugimi

mornaricami in zagotavljajo boljši pregled nad dogajanjem na morju. Poveljujoči taktični skupini kapitan korvete Simon Vrabec je ocenil, da so sodelujoče mornarice kljub zahtevnejšim razmeram na morju uspešno izvedle načrtovane naloge. Poudaril je tudi pomen usklajenega delovanja med pomorskimi operativnimi centri vseh sodelujočih držav, ki so podpirali delovanje taktične skupine pri vseh aktivnostih na morju. Vaja Adrion 2026 je potrdila pomen regionalnega sodelovanja na morju ter pripravljenost sodelujočih mornaric za skupno delovanje v prihodnjih mednarodnih operacijah in na pomorskih vajah.

Pripadniki divizion
so predstavili
robota za podvodno preiskavo.

KREPITEV EVROPSKE OBRAMBE IN NJENE STRATEŠKE AVTONOMIJE

BESEDILLO mag. Igor Vah, Sektor za evroatlantske integracije, DOP
FOTO Bruno Toič

Evropa se spoprijema z vse zahtevnejšim in nepredvidljivim varnostnim okoljem. Vojna v Ukrajini, ki se nadaljuje brez jasnih možnosti za hitro prekinitev ognja ali trajni mir, predstavlja največji varnostni izziv za evropsko celino po koncu hladne vojne. Ruska agresija je evropske države spodbudila k občutnemu povečanju obrambnih izdatkov in ponovnemu razmisleku o svoji obrambni pripravljenosti. Tudi ob skorajšnjem koncu vojne bi Rusija še vedno predstavljala pomemben dejavnik tveganja za evropsko varnost.

Krepitev evropske obrambne industrije predstavlja pomemben steber odpornosti, suverenosti in obrambne pripravljenosti.

Spreminja se tudi globalno strateško okolje. Združene države Amerike vse več pozornosti namenjajo indopacifiški regiji in tekmovanju s Kitajsko, ki postaja njihov največji gospodarski, tehnološki in vojaški tekmeč. Posledično lahko v prihodnosti pričakujemo postopno zmanjševanje ameriške vojaške prisotnosti v Evropi ter večja pričakovanja Washingtona glede evropskega prevzemanja odgovornosti za svojo varnost. Dodatne varnostne izzive predstavlja tudi južno sosedstvo Evrope. Nestabilnost na Bližnjem vzhodu, konflikti v širši regiji ter zaostrovanje odnosov z regionalnimi akterji vplivajo na evropsko varnost, energetsko stabilnost in prehransko oskrbo. Vse to potrjuje, da mora Evropa okrepiti svojo odpornost in prevzeti več odgovornosti za zagotavljanje svoje varnosti.

NOVE OBRAMBNE POBUDE EVROPSKE UNIJE IN OBRAMBNA PRIPRAVLJENOST

Potreba po krepitvi evropske obrambe je danes očitnejša kot kadar koli prej. Kljub temu se države članice Evropske unije spoprijemajo s številnimi izzivi. Zmogljivostne pomanjkljivosti ostajajo velike tako v okviru Evropske unije kot tudi Nata. Evropska obrambna industrija je še vedno preveč razdrobljena, proizvodne zmogljivosti pa pogosto ne sledijo novim operativnim zahtevam in varnostnim razmeram. Dodaten izziv predstavljajo različni nacionalni pogledi na razvoj evropske obrambe in različno razumevanje koncepta strateške avtonomije. Evropska unija je v zadnjih letih vendarle naredila pomembne korake. Evropska komisija je predstavila nove obrambne pobude in finančne instrumente, kot so Instrument za varnostne ukrepe za Evropo (angl. Security Action for Europe – SAFE), Program za evropsko obrambno industrijo (angl. European Defence Industry Programme – EDIP) in Evropski obrambni projekti skupnega interesa (angl. European Defence Projects of Common Interest – EDPCI), katerih cilj je pospešiti skupne nabave, spodbuditi razvoj kritičnih zmogljivosti ter okrepiti evropsko obrambno industrijsko bazo. Pomemben okvir za te aktivnosti predstavlja tudi Načrt obrambne pripravljenosti do leta 2030 (angl. Defence Readiness Roadmap 2030). Med prednostnimi področji razvoja zmogljivosti v tem načrtu so zračna in raketna obramba, brezpilotni sistemi in protidronske zmogljivosti, kopenske in pomorske sile, vesoljske zmogljivosti, kibernetska obramba ter razvoj prelomnih tehnologij, vključno z umetno inteligenco. Doseganje verodostojnih operativnih zmogljivosti bo odvisno predvsem od politične zavezanosti držav članic, predvidljivih in dolgoročnih obrambnih naložb, učinkovitejših skupnih nabav ter sposobnosti pretvorbe načrtovanja zmogljivosti v dejansko razpoložljive in uporabne vojaške zmogljivosti.

STRATEŠKA AVTONOMIJA IN EVROPSKI STEBER ZNOTRAJ NATA

Prizadevanja Evropske unije za prevzemanje večje odgovornosti za evropsko varnost in obrambo, katerih cilj je krepitev odvrčanja, odpornosti in obrambne pripravljenosti, predstavljajo pomemben korak na poti k večji strateški avtonomiji. Pri tem strateške avtonomije ne gre razumeti kot popolne neodvisnosti od ključnih strateških partnerjev, kot so Združene države Amerike in Združeno kraljestvo. Nasprotno, njen cilj je okrepiti evropsko sposobnost samostojnega ukrepanja, kadar je to potrebno, ter Evropi omogočiti, da postane vojaško verodostojnejša, industrijsko odpornejša, politično bolj usklajena in operativno učinkovitejša. Eden glavnih izzivov za države članice Evropske unije bo vzpostavitev močnejšega evropskega stebra znotraj Nata ob hkratnem razvoju zadostnih avtonomnih zmogljivosti za potrebe skupne varnostne in obrambne politike. Zavezništvo mora tudi v prihodnosti ostati temeljni okvir kolektivne obrambe Evrope. Prizadevanja Evropske unije bi zato morala dopolnjevati zavezniške aktivnosti, prispevati k doseganju Natovih ciljev zmogljivosti, zmanjševati zmogljivostne pomanjkljivosti, podpirati skupne obrambne projekte ter zagotavljati večjo usklajenost obrambnega načrtovanja med Evropsko unijo in zavezništvom. Strateške avtonomije in razvoja evropskega stebra znotraj Nata ne bi smeli obravnavati kot nasprotujoča si koncepta, temveč kot medsebojno dopolnjujoča se in krepilna procesa. Močnejši evropski steber znotraj Nata lahko prispeva k večji evropski strateški avtonomiji, hkrati pa okrepi zavezniško odvrčanje, obrambno pripravljenost in kolektivno varnost. Evropska strateška avtonomija zato nikakor ne sme pomeniti nadomestitve kolektivne obrambe Nata, ki temelji na 5. členu Washingtonske pogodbe. Ključnega pomena ostaja ohranjanje transatlantske kohezije in partnerstva ob hkratnem povečanju evropske odgovornosti za varnost in obrambo. Kljub temu med državami članicami in zaveznici še vedno ni enotnega razumevanja koncepta evropskega stebra znotraj Nata.

Nekatere države izražajo pomisleke glede morebitnega podvajanja zmogljivosti, institucionalnih struktur ali ustvarjanja razlik med članicami in nečlanicami Evropske unije znotraj zavezništva. Druge države pa strateško avtonomijo razumejo predvsem kot prevzemanje večje odgovornosti za evropsko varnost in kot podporo pobudam Evropske unije za razvoj skupnih zmogljivosti, ki hkrati prispevajo k uresničevanju Natovih ciljev zmogljivosti. V tem smislu bi lahko bolj zmogljiva, odporna in obrambno sposobna Evropa dolgoročno prispevala k še močnejšemu in bolj vzdržnemu Natu.

EVROPSKA VARNOSTNA STRATEGIJA

Evropska unija je začela pripravo nove Evropske varnostne strategije, ki predstavlja odgovor na spremenjeno geostrateško in varnostno okolje. V času naraščajočih geopolitičnih napetosti, vojne v Ukrajini, hibridnih groženj in vse večje tekmovalnosti med velikimi silami želi Evropska unija oblikovati celovit strateški okvir za obvladovanje sodobnih varnostnih izzivov. Namen nove strategije je zagotoviti politični okvir na visoki ravni, ki bo povezoval notranje in zunanje razsežnosti varnosti, regionalne in globalne izzive ter gospodarske, tehnološke in obrambne vidike varnosti. Pri tem bo sledila celostnemu oziroma 360-stopinjskemu geografskemu pristopu, ki bo upošteval varnostne izzive na vzhodnem, južnem in širšem globalnem območju delovanja Evropske unije. Pomemben del nove strategije predstavljata varnost in obramba. Med najpomembnejšimi vprašanji bodo nadaljnja vojaška podpora Ukrajini, krepitev instrumentov skupne varnostne in obrambne politike, usklajevanje novih obrambnih pobud Evropske unije ter krepitev evropske obrambne in tehnološke industrijske baze. Nova Evropska varnostna strategija, katere sprejetje se pričakuje do konca junija 2026, v času ciprskega predsedovanja Svetu Evropske unije, bi morala temeljiti na celostnem pristopu k varnosti, strateški odpornosti in spoštovanju temeljnih evropskih vrednot. Strategija bi lahko pomembno prispevala h krepitvi politične enotnosti in solidarnosti med državami članicami ter povečala mednarodno prepoznavnost, kredibilnost in

geopolitično težo Evropske unije. Strategija mora ponuditi tudi jasen odgovor na spreminjajoče se geopolitične razmere in hkrati usmerjati Evropsko unijo k večji strateški avtonomiji na obrambno-varnostnem področju.

EVROPSKA OBRAMBNA INDUSTRIJA IN SODELOVANJE Z UKRAJINO

Krepitev evropske obrambne industrije je pomemben steber industrijske odpornosti, tehnološke suverenosti in dolgoročne obrambne pripravljenosti. Pri razvoju nove evropske obrambne industrijske arhitekture bo treba upoštevati tudi izkušnje iz vojne v Ukrajini. Ukrajinska obrambna industrija je razvila izjemno sposobnost hitrega prilagajanja novim operativnim zahtevam, predvsem na področjih brezpilotnih sistemov, elektronskega bojevanja, umetne inteligence in drugih naprednih tehnologij. Evropska industrija pa razpolaga z večjimi proizvodnimi zmogljivostmi, finančnimi viri in raziskovalno-razvojnimi potencialom. Tesnejša integracija med ukrajinsko in evropsko obrambno industrijo bi lahko prispevala k oblikovanju bolj konkurenčnega, inovativnega in odpornega evropskega obrambnega ekosistema. Kljub temu se evropska obrambna industrija še vedno spoprijema s številnimi strukturnimi izzivi. Med najpomembnejšimi so dolgi investicijski in nabavni cikli, razdrobljenost evropskega obrambnega trga, zapleteni postopki javnega naročanja, nezadostna interoperabilnost sistemov, ranljivost dobavnih verig, vprašanja intelektualne lastnine ter omejene možnosti hitrega povečanja proizvodnje v kriznih razmerah. Dodatno kompleksnost predstavljajo tudi različni politični pogledi držav članic na razvoj evropske strateške avtonomije. Francija tradicionalno poudarja koncept evropske suverenosti in krepitev evropske obrambne industrije, medtem ko države z vzhodnega krila Evropske unije pogosto zagovarjajo hitrejšo integracijo Ukrajine v evropske varnostne in obrambne

Med prednostnimi področji razvoja zmogljivosti so brezpilotni sistemi in protidronske zmogljivosti.

strukture. Nekatere države članice pa še naprej dajejo prednost tesnemu sodelovanju z Združenimi državami Amerike in nabavi ameriških obrambnih sistemov.

POT K ODPORNEJŠI IN BOLJ AVTONOMNI EVROPI

Evropa se spoprijema s pomembnimi primanjkljaji pri ključnih zmogljivostih, zlasti na področjih jedrskega odvrčanja, strateških obveščevalnih zmogljivosti, satelitskih sistemov, strateškega transporta in zračne podpore. Teh zmogljivosti v kratkoročnem obdobju ne bi bilo mogoče preprosto nadomestiti brez tesnega sodelovanja z Združenimi državami Amerike. Vzporedno se spreminja tudi ameriški pristop do evropske varnosti. Ameriška podpora Evropi postaja vse bolj selektivna in pogojena, kar odraža širši strateški premik ameriške pozornosti proti indopacifiški regiji. Vse bolj je prisotno pričakovanje, da bodo evropske države prevzele večji delež odgovornosti za svojo varnost. Zato se razprava ne osredotoča več zgolj na delitev bremen, temveč na postopen prenos odgovornosti in zmogljivosti na evropski steber Nata. V času preoblikovanja svetovnega geopolitičnega reda, zaostrovanja mednarodnih odnosov in naraščajoče strateške konkurence postajajo krepitev evropske obrambe, povečanje odpornosti družbe in razvoj verodostojnih obrambnih zmogljivosti nujni pogoji za zagotavljanje dolgoročne varnosti, stabilnosti in strateške avtonomije Evropske unije. Evropska strateška avtonomija ne pomeni oddaljevanja od Nata, temveč krepitev evropske sposobnosti delovanja in odgovornosti znotraj evroatlantskega prostora. Močnejša evropska obramba in močnejši evropski steber Nata sta komplementarna procesa, ki lahko prispevata k večji varnosti Evrope in dolgoročni vzdržnosti transatlantskega partnerstva.

SLOVENIJA ZAČELA REGIONALNI DIALOG O PRIHODNOSTI MIROVNIH OPERACIJ ZDRUŽENIH NARODOV

BESEDILO dr. Jerica Pavšič, mag. Gorazd Japelj
FOTO Andraž Strmčnik

Na gradu Jable pri Mengšu je 9. junija na pobudo Ministrstva za obrambo in Koordinacijskega mehanizma za usklajevanje podpore zmogljivostim v mirovni operaciji Združenih narodov (angl. United Nations Light Coordination Mechanism – LCM) potekala prva okrogla miza držav Srednje in Vzhodne Evrope ter Balkana o mirovni operaciji Združenih narodov. Prvo tovrstno srečanje v regiji je združilo predstavnike obrambnih ministrstev in oboroženih sil regije, vodje centrov za usposabljanje za sodelovanje v mirovni operaciji in predstavnike Združenih narodov ter akademske sfere. Udeležili so se ga tudi predstavniki partnerskih držav – Nemčije, Francije, Italije in Švice. Predstavniki Nemčije, Francije in Italije so predstavili izkušnje z operativnim delovanjem v mirovni operaciji Združenih narodov v Maliju oziroma Libanonu.

Okrogla miza je potrdila, da mirovne operacije Združenih narodov tudi v obdobju zaostrenih geopolitičnih razmer ostajajo pomemben instrument mednarodne skupnosti za ohranjanje miru in varnosti. Hkrati je pokazala, da države regije prepoznavajo potrebo po tesnejšem sodelovanju pri usposabljanju, razvoju zmogljivosti in izmenjavi izkušenj za sodelovanje v prihodnjih operacijah Združenih narodov.

Dogodek sta organizirala Direktorat za obrambno politiko Ministrstva za obrambo Republike Slovenije ter Center za izobraževanje in usposabljanje za sodelovanje v mirovni operaciji in na misijah (angl. Peace Operations Training Centre – POTC) v sodelovanju s Koordinacijskim mehanizmom za usklajevanje podpore zmogljivostim v mirovni operaciji Združenih narodov. Slovenija trenutno sodeluje v mirovni operaciji Združenih narodov za nadzor premirja (angl. United Nations Truce Supervision Organization – UNTSO) na Bližnjem vzhodu ter v mirovni operaciji Združenih narodov na Cipru (angl. United Nations Peacekeeping Force in Cyprus – UNFICYP). S sodelovanjem v mirovni operaciji Združenih narodov, usposabljanjem kadrov in zagotavljanjem zmogljivosti dejavno prispeva k prizadevanjem mednarodne skupnosti za ohranjanje miru. Dogodek na Jablah je to zavezanost še dodatno potrdil.

MIROVNE OPERACIJE PRED NOVIMI IZZIVI

Srečanje na Jablah je potekalo v času pomembnih sprememb na področju mednarodnega kriznega upravljanja. »Mirovne operacije Združenih narodov tudi v času vse večjih geopolitičnih napetosti ostajajo pomemben izraz mednarodne solidarnosti in skupne odgovornosti v prizadevanju za mir,« je v uvodnem nagovoru poudaril mag. Aljoša Selan, takratni vršilec dolžnosti generalnega direktorja Direktorata za obrambno politiko.

Mirovne operacije Združenih narodov ostajajo eno najpomembnejših orodij za preprečevanje konfliktov, zaščito civilnega prebivalstva in stabilizacijo družb po oboroženih spopadih. Sodobne operacije vključujejo vojaške, policijske in civilne zmogljivosti, ki nadzorujejo izvajanje premirij, podpirajo politične procese, pomagajo pri obnovi ustanov ter ustvarjajo pogoje za trajnejši mir in razvoj na območjih delovanja. Obenem se operacije spoprijemajo z vse zahtevnejšim varnostnim in tehnološkim okoljem. Poleg tega številne evropske države zaradi vojne v Ukrajini in drugih varnostnih izzivov večino svojih zmogljivosti usmerjajo v kolektivno obrambo v okviru Nata in Evropske unije. Kljub temu sodelovanje v mirovni operaciji Združenih narodov ostaja pomemben del njihovega mednarodnega varnostnega delovanja, saj se države zavedajo prispevka mirovni operaciji Združenih narodov k preprečevanju širjenja konfliktov, stabilizaciji kriznih območij in krepitvi na pravih temelječega mednarodnega reda. Udeleženci so opozorili na potrebo po prilagajanju mirovni operaciji novim varnostnim grožnjam, tehnološkemu razvoju in spreminjajočim se operativnim okoliščinam. Med glavnimi izzivi ostajajo zagotavljanje ustreznih zmogljivosti, usposobljenega kadra in politične podpore za izvajanje mandatov Združenih narodov.

PODPORA ZDRUŽENIM NARODOM Z REGIONALNIM SODELOVANJEM

Zamisel za organizacijo okrogle mize se je oblikovala ob robu ministrskega srečanja Združenih narodov o mirovni operaciji v Berlinu maja 2025, temelji pa tudi na izkušnjah Slovenije iz članstva v Varnostnem svetu Organizacije združenih narodov v letih 2024 in 2025.

V tem obdobju je Slovenija dejavno sodelovala v razpravah o prihodnosti mirovni operaciji in krepitvi njihove učinkovitosti. Podpora Združenim narodom in multilateralno delovanje ostajata pomembna stebra slovenske zunanje in varnostne politike.

Ena osrednjih ugotovitev srečanja je bila, da se države regije spoprijemajo s podobnimi vprašanji: kako ohraniti pripravljenost za sodelovanje v mirovni operaciji Združenih narodov, katere zmogljivosti zagotavljati ter kako učinkovito vlagati v razvoj kadrov in usposabljanje. Zato so udeleženci poudarili pomen regionalnega sodelovanja, ki omogoča učinkovitejšo rabo virov, krepiti interoperabilnost ter spodbuja izmenjavo znanja in dobrih praks.

Skupno delovanje lahko državam pomaga pri razvoju specializiranih zmogljivosti, ki jih Združeni narodi vse bolj potrebujejo, hkrati pa prispeva k večji usklajenosti in pripravljenosti za delovanje v večnacionalnem okolju.

Okrogla miza na Jablah je potrdila, da imajo države regije kljub različnim nacionalnim izkušnjam številne skupne interese in izzive pri sodelovanju v mirovni operaciji. Udeleženci so poudarili pomen nadaljnjega vlaganja v znanje, usposabljanje in partnerstva ter potrebo po tesnejšem sodelovanju z Združenimi narodi pri razvoju prihodnjih zmogljivosti. Posebna pozornost je bila namenjena zaščiti civilistov ter uresničevanju agende Ženske, mir in varnost, ki postaja sestavni del načrtovanja in izvajanja sodobnih mirovni operacij. Sodobni pristopi k ohranjanju miru namreč zahtevajo celovito razumevanje varnostnih razmer in vključevanje različnih družbenih skupin v procese preprečevanja konfliktov in izgradnje miru.

CENTRI ZA USPOSABLJANJE KOT NOSILCI ZNANJA IN PRIPRAVLJENOSTI

Pomemben del razprave je bil namenjen vlogi centrov za usposabljanje za sodelovanje v mirovni operaciji. Udeleženci so se strinjali, da je kakovostno usposabljanje eden najpomembnejših dejavnikov uspešnosti sodobnih mirovni operaciji in hkrati ena najučinkovitejših oblik podpore sistemu Združenih narodov za ohranjanje miru. Pomembno mesto na tem področju ima tudi slovenski Center za izobraževanje in

Udeleženci okrogle mize na gradu Jable

usposabljanje za sodelovanje v mirovni operaciji in na misijah na Jablah, ki deluje v okviru Centra za evropsko prihodnost. Center so ustanovila ministrstva za obrambo, zunanje in evropske zadeve ter notranje zadeve. Koordinator centra Samo Selimović je izpostavil pomen povezovanja takih centrov in konkretnih oblik sodelovanja, kot so izmenjava inštruktorjev, skupni programi usposabljanja ter prenos operativnih izkušenj. Takšne aktivnosti prispevajo k razvoju skupnih standardov usposabljanja in krepijo pripravljenost pripadnikov za delovanje v večnacionalnih operacijah.

POKLON PRIPADNIKOM, KI SO IZGUBILI ŽIVLJENJE PRI OHRANJANJU MIRU

Poseben trenutek srečanja je bil namenjen spominu na pripadnike mirovni sil Združenih narodov, ki so izgubili življenje med opravljanjem svojih nalog. Udeleženci so se z minuto molka poklonili tudi pripadniku srbske vojske Milovanu Jovanoviću, ki je nedavno preminil med opravljanjem nalog v mirovni operaciji začasnih sil Združenih narodov v Libanonu (angl. United Nations Interim Force in Lebanon – UNIFIL). S tem so izrazili spoštovanje do vseh pripadnikov vojaških, policijskih in civilnih struktur, ki v zahtevnih in pogosto nevarnih razmerah prispevajo k ohranjanju mednarodnega miru in varnosti. Njihovi predanost, strokovnost in pogum ostajajo temelj uspešnega izvajanja mandatov Združenih narodov po svetu.

SLOVENIJA KOT AKTIVNA POBUDNICA REGIONALNEGA DIALOGA

Srečanje na Jablah je Slovenijo dodatno utrdilo med aktivnimi pobudnicami razprav o prihodnosti mirovni operaciji Združenih narodov. Kot je poudaril direktor Službe za celostno usposabljanje za mirovne operacije Oddelka za mirovne operacije Združenih narodov Harinder Sood, je Slovenija cenjena partnerica Združenih narodov v okviru mirovni operaciji. Dogodek je potrdil njeno zavezanost razvoju zmogljivosti, usposabljanju kadrov in krepitvi mednarodnega sodelovanja v podporo miru. Še pomembneje pa je, da je Slovenija z organizacijo prve tovrstne regionalne okrogle mize pokazala, da lahko na področju mednarodne varnosti nastopa tudi kot pobudnica in povezovalka. V času, ko se sistem kolektivne varnosti spoprijema s številnimi preizkušnjami, so prav države, ki znajo razvijati partnerstva, spodbujati dialog in prispevati strokovno znanje, ključne pri iskanju skupnih rešitev. Okrogla miza na Jablah zato ni bila zgolj strokovno srečanje, temveč tudi pomembno sporočilo o vlogi Slovenije v mednarodni skupnosti – kot verodostojne sogovornice, aktivne podpornice Združenih narodov ter države, ki s svojimi izkušnjami in znanjem soustvarja prihodnost mirovni operaciji.

ŠAMPION MED OBLAKI

BESEDILO Petra Apšner
FOTO Bruno Toič

Na letališču v Cerkljah ob Krki je junija potekal poseben dogodek, na katerem sta se srečala vrhunski smučarski skakalec Domen Prevc in eden najvidnejših vojaških pilotov Slovenske vojske, mednarodno uveljavljen demonstracijski pilot stotnik Andrej Fiorelli. Srečanje je bilo namenjeno izmenjavi izkušenj o premagovanju izzivov, zaupanju v svoje sposobnosti in pogovoru o občutkih, ki spremljajo vrhunske dosežke v zraku.

Pred poletom so na letališču izvedli priprave za dnevno letenje. Za to je odgovoren poveljnik 152. letalske eskadrilje, ki za vodenje priprave zadolži vodjo zrakoplova, v tem primeru stotnika Andreja Fiorelli, ki je polet tudi izvedel. Domen Prevc se je v okviru priprav seznanil z letalom Pilatus PC-9M Hudournik, načrtovanim potekom poleta in postopki ob izrednih razmerah. Priprave so obsegale tehnični del in seznanitev s postopki v sili, kar predstavlja pomemben del varne izvedbe vsakega poleta. Vrhunec dneva je bil skupni polet z letalom Pilatus PC-9M Hudournik, ki ga Slovenska vojska uporablja za šolanje vojaških pilotov in izvajanje različnih nalog v slovenskem zračnem prostoru. Po opravljenih pripravah sta Domen Prevc in stotnik Andrej Fiorelli vzletela z letališča v Cerkljah ob Krki ter med poletom preletela del osrednje in severozahodne Slovenije. Prevc je imel priložnost iz pilotske kabine doživeti zmogljivosti letala, občutiti pospeške in manevrske sposobnosti zrakoplova ter opazovati kraje, ki jih sicer pozna predvsem s tal. Polet je predstavljal edinstveno priložnost za spoznavanje vojaškega letalstva in dela vojaškega pilota, hkrati pa nepozabno izkušnjo za enega najuspešnejših slovenskih športnikov.

PREVC: »IZKUŠNJA JE BILA RES NORA«

Po poletu je Domen Prevc povedal, da ga je najbolj presenetila kombinacija hitrosti in okretnosti letala: »To je bila res nora izkušnja. Presenetilo me je, kako hitro sva bila v Ljubljani in kako okretno je letalo.« Med poletom sta s pilotom Slovenske vojske preletela območje domačega okolja, med drugim tudi kraj, kjer živi njegova babica, in njegov dom. Poletela sta še okoli Blejskega jezera. Prevc je dejal, da že opravlja teoretični del usposabljanja za pilotski izpit in si želi v prihodnosti zbrati dovolj letalskih ur za samostojno letenje. Meni, da je bila izkušnja z vojaškim letalom povsem drugačna od vsega, kar je poznal iz smučarskih skokov. »Zares sem začutil moč letala. Presenetilo me je, kaj vse zmore in kaj lahko Andrej naredi z njim,« je povedal Prevc ter dodal, da razume povabilo Cerklje kot nekakšno nagrado za uspešno skakalno sezono.

◀ Prevc je na zadnjem sedežu pilotske kabine preizkusil zmogljivosti letala.

✓ Odhod na skupni polet s pilotom Fiorellijem

CILJ JE BIL PREDVSEM PRIDOBITI IZKUŠNJE

Stotnik Andrej Fiorelli je po poletu povedal, da sta v zraku izvedla nekaj osnovnih demonstracijskih manevrov, med drugimi tudi »tunel« oziroma 360-stopinjski obrat letala, kakršnega mnogi poznajo iz filmov. Letela sta s hitrostjo do približno 500 kilometrov na uro, vendar z določeno rezervo zaradi vremenskih razmer in omejenega zračnega prostora. »Najpomembnejše je, da potnika varno vrnemo na tla,« je še poudaril. Pri poletih s takim letalom je sicer blaga slabost pri potnikih, ki prvič letijo v zadnjem delu kabine, precej običajna, še posebej ob večji turbulenci. Po njegovem mnenju je Domen Prevc polet prenesel zelo dobro. Dogodek se je končal v sproščenem vzdušju. Prevc se je ob koncu zahvalil Slovenski vojski in pilotu za priložnost, ki jo je označil za eno najbolj posebnih nagrad po uspešno končani sezoni: »Tako izkušnjo si težko omogočiš sam. Res cenim, da ste si vzeli čas in sem lahko doživel nekaj, česar sicer nikdar ne bi.« Srečanje v Cerkljah ob Krki je tako povežalo dva vrhunska posameznika iz povsem različnih svetov, smučarskih skokov in vojaškega letalstva, ki ju družijo enaka strast do gibanja v zraku, natančnosti, discipline in premikanja meja mogočega.

TERMINOLOGIJA POSTAJA VSE POMEMBNEJŠI VOJAŠKI IMPERATIV

BESEDILO Katja Pistor, ŠTJ
FOTO arhiv ŠTJ

Jezikoslovci pri razvoju terminologije sodelujejo s pripadniki različnih rodov.

Šola za tuje jezike je že 27 let eden izmed izobraževalnih stebrov Slovenske vojske s pomembnim poslanstvom: poleg jezikovnega usposabljanja, preverjanja znanja tujih jezikov ter prevajanja, tolmačenja in lektoriranja skrbi tudi za slovensko vojaško izrazje. Prav vojaška terminologija v zadnjem obdobju doživlja korenito prenovu, ki temelji na konceptualnem pristopu. Ta strokovnjake s posameznih področij povezuje z jezikoslovci, da skupaj oblikujejo pojmovne svete. V procesu imajo pomembno vlogo tudi učitelji, ki vojaško terminologijo posredujejo slušateljem. Krog usklajene terminologije se sklene, ko so termini z definicijami in ustreznim prevodom vneseni v slovar obrambno-vojaške terminologije MOterm ter uporabljeni v doktrinarnih in operativnih dokumentih Slovenske vojske.

Poenoten strokovni jezik je bil v vojski od nekdaj pomemben, saj lahko šum v komunikaciji ogrozi razplet vojaške operacije ali celo življenje. Po vstopu Slovenije v Nato leta 2004 je zaradi sodelovanja Slovenske vojske v večnacionalnih strukturah in prevzemanja Natovih doktrin potreba po terminološki usklajenosti še večja. Nato terminologijo za angleščino in francoščino usklajuje centralno, za terminološke rešitve v drugih jezikih pa morajo poskrbeti države same – vse z enim ciljem: zagotoviti jasnost in poenotenost pri komunikaciji. Pomembnost tega cilja poudarja tudi terminološki priročnik AAP-77, ki določa pravila za zapis usklajenih terminov in definicij, vnesenih v spletno terminološko bazo NATOterm. Vzporedno teče

postopek standardizacije, ki se konča, ko termini dobijo oznako »dogovorjeno v Natu« (angl. *NATO agreed*). Zakaj je to pomembno tudi za Slovensko vojsko in Šolo za tuje jezike? V Natovi politiki za standardizacijo iz leta 2000 je določeno, da morajo vsi Natovi dokumenti uporabljati terminologijo, o kateri se je Nato dogovoril. Prav ti dokumenti pa pomenijo večino prevajalskega dela, ki ga opravi Oddelek za prevajanje, tolmačenje in lektoriranje Šole za tuje jezike.

EN IZRAZ ZASEDEN IZKLJUČNO ZA EN POJEM

Skrb za usklajenost strokovnega jezika je za prevajalce v Šoli za tuje jezike izjemno pomembna, zato v svoji bazi že leta zbirajo termine v angleščini in njihove ustreznice v slovenskem jeziku. Baza je dostopna tudi na spletu v slovarju obrambno-vojaške terminologije MOterm. Ker v sistem s prevajanjem prihaja veliko strokovnih izrazov, je pomembno, da jih prevajalci že na tej stopnji zamejijo, preverijo mogoče rešitve ter jih uskladijo s področnimi strokovnjaki in med seboj. Le tako zagotovijo enoznačnost izrazov, kar pomeni, da ima en angleški termin točno določeno slovensko ustreznico. Če se na primer angleški glagol *sense* prevaja kot »zaznati«, se ne more enako prevajati tudi *detect*, zato bo prevajalec strokovnjaku za ta glagol predlagal izraz »odkriti«. Gre namreč za pomembni, vendar različni fazi pri odkrivanju potencialnih groženj iz zraka, zato se ju ne sme zamenjevati. Prav ta enoznačnost – da en pojem označuje natanko en izraz – je pomembna razlika med splošnim in strokovnim jezikom.

OD AJP-01 DO AJP-10

V Šoli za tuje jezike so se na pobudo Centra za doktrino in razvoj lotili zahtevnega večletnega projekta, katerega cilj je prevesti vseh deset področnih zaveznških združenih doktrin Nata, od AJP-01 do AJP-10, ter druge publikacije, ki so pomembne za izvajanje delovanj in operacij Slovenske vojske. S tem projektom ne bodo le zapolnili primanjkljaja v slovenskem vojaškem strokovnem jeziku, temveč bodo podprli razvoj oziroma prenovo slovenske vojaške doktrine. Vsak jezikoslovec pri prevajanju sodeluje s področnim strokovnjakom ali

skupino strokovnjakov, za kakovosten prevod pa je pogosto pomembno, da prevajalec koncept tudi neposredno spozna. Zato se za lažje razumevanje iz pisarn v Poljčah odpravijo na teren po vsej Sloveniji, kjer jim pripadniki posameznih rodov Slovenske vojske predstavijo potrebno strokovno ozadje. Jezikoslovno-strokovno sodelovanje je tako celovito, rezultat pa so usklajeni izrazi brez poznejših odstopanj. Do zdaj so vzpostavili že več terminoloških timov: za artilerijo, strelsko urjenje in pouk streljanja, oborožitev in opremo pehote, obveščevalno in protiobveščevalno dejavnost, zračno obrambo, srednje sile ter sisteme brezpilotnih zrakoplovov in delovanje proti njim.

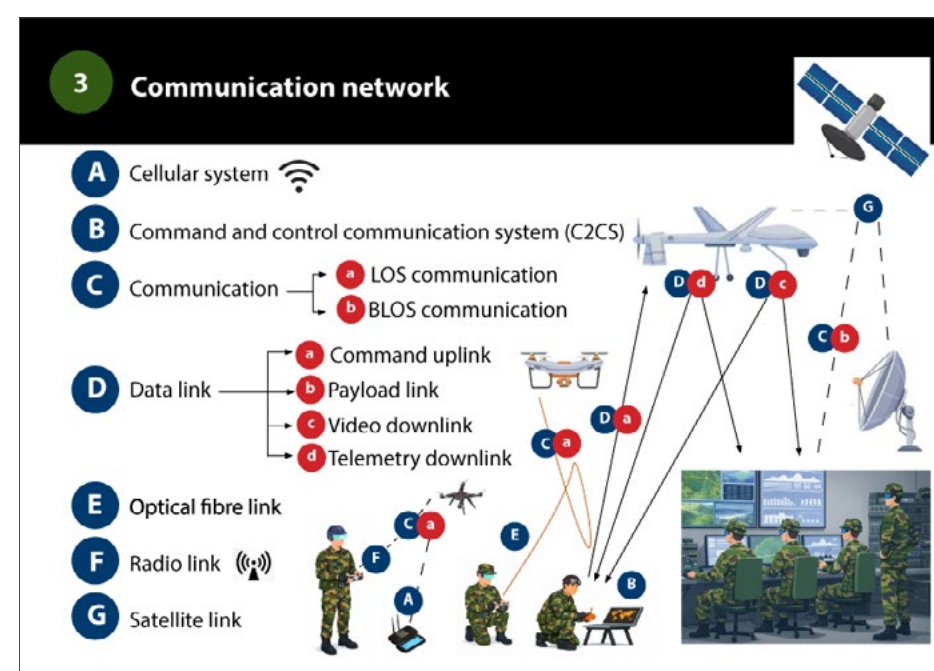
NOV HIERARHIČNI PRISTOP V TERMINOLOGIJ

Prav pri zadnjih dveh področjih, srednjih silah ter brezpilotnih zrakoplovih in delovanju proti njim, so pripadniki Šole za tuje jezike naredili korak naprej in poskrbeli za popoln preobrat v vojaški terminologiji. Začelo se je z zavedanjem, da terminologija postaja vse pomembnejši vojaški imperativ, ki presega zgolj komunikacijsko vlogo in predstavlja temelj operativne učinkovitosti. V podporo tej tezi so v Šoli za tuje jezike poiskali sistemsko rešitev in ubrali nov pristop, ki strokovnega izrazja ne razvršča več po abecedi, kot je običajno v klasičnih slovarjih, temveč hierarhično, tako da zajame celoten pojmovni svet nekega področja ali podpodročja. Ta pristop uvaža tri ravni: nadrejeni termin, podrejene termine na drugi ravni in specifične termine na tretji ravni. Takšna struktura omogoča celovito obravnavo terminologije posameznega področja, ne da bi pri tem izpustili pomembne izraze. Besede v slovarju tako niso več obravnavane zgolj abstraktno, temveč zelo konkretno, grafični prikaz pa uporabniku gradiva omogoča vpogled v celoten pojmovni svet, ki se s prevodom preslika v slovenski vojaški strokovni jezik.

VEČJEJEČNI SLOVAR SREDNJIH SIL IN BREZPILOTNIH ZRAKOPLOVOV

Novi terminološki pristop bo prvič utemeljen v večjeječnem slovarju srednjih sil, brezpilotnih zrakoplovov in delovanja proti njim, ki je eden vodilnih projektov Šole za tuje jezike v letu 2026, ko Slovenija predseduje Pobudi za obrambno sodelovanje držav Srednje Evrope (angl. Central European Defence Cooperation – CEDC). Šola za tuje jezike je projekt konec lanskega leta na Dunaju predstavila članicam Jezikovne platforme pobude in jih povabila, da slovar obogatijo s svojimi jeziki. Ob zavedanju, da je poenotenje terminologije na obravnavanih področjih, ki pomembno vplivajo na sodobno bojišče, ključno za interoperabilnost v večnacionalnih poveljstvih, so se projektu brez pomislekov pridružile Avstrija, Češka, Hrvaška, Madžarska, Slovaška in Srbija.

»V slovarju smo združili dve področji. Prvi del obsega srednje sile, ki imajo dolgo tradicijo v vojaških delovanjih in veliko strokovne podlage v doktrinah, pravzaprav od AJP-03 do ATP-3.2.1.1, vendar smo pri konceptualnem pristopu kljub temu naleteli na nekatere dileme. V drugem delu slovarja pa obravnavamo brezpilotne zrakoplove in delovanje proti njim. To področje nima tako bogate terminološke podlage, zato smo morali pri vzpostavljanju pojmovnega sveta slediti razvoju na bojišču in v industriji,« je pojasnil vodja projekta poveljnik Šole za tuje jezike podpolkovnik Aleš Kesič. Dodal je, da je treba vedeti, da slovar nastaja v času, ko vojna poganja industrijo, ta pa vojno. Terminologija in doktrina pa temu tempu sistemov in konceptov, ki se tedensko spreminjajo in izpopolnjujejo, težko sledita. Jezikoslovcem Šole za tuje jezike, ki so v sodelovanju s področnimi strokovnjaki oblikovali pojmovne svetove ter vanje razvrstili strokovne izraze v angleščini in slovenščini skupaj z definicijami v angleščini, je uspelo projekt v pol leta pripeljati do ciljne ravnine: zbranih je bilo približno tisoč terminov z ustreznici še v šestih jezikih. Konec poletja načrtujejo izid večjeječnega slovarja, ki bo poleg tiskane in elektronske oblike dostopen

Termini so umeščeni v tri ravni:
nadrejeni (številka), podrejeni (velika tiskana črka)
in specifični termini (mala tiskana črka).

Jasna in poenotena terminologija je ključna
za interoperabilnost Slovenske vojske
v mednarodnem okolju.

tudi v mobilni aplikaciji. Takšno orodje ne bo koristilo le pripadnikom, ki delujejo v mednarodnih poveljstvih, temveč tudi tolmačem in vsem, ki pri svojem delu potrebujejo vojaški strokovni jezik ali se ga še učijo.

Z VOJAŠKO ANGLEŠČINO DO INTEROPERABILNOSTI

V vojaškem poklicu učilnica pogosto ni klasična soba, opremljena z mizami in stoli, temveč prostor nekje na poti, sredi operativnega okolja, kjer se izkušnje prepletajo z znanjem. V Šoli za tuje jezike si prizadevajo, da bi pri učenju tujega jezika takšno situacijsko sliko iz resničnega življenja vsaj deloma približali slušateljem v običajni učilnici. Zato v učni proces poleg standardnega poučevanja tujega jezika vključujejo pouk vojaške terminologije, ki temelji na nacionalni in zaveznških doktrinah, črpajo pa jo tudi iz resničnih scenarijev in operativnih priročnikov, ki slušateljem približajo učenje iz izkušenj.

Čeprav so pravila delovanja v mednarodnih poveljstvih natančno določena, se v večnacionalnem okolju pojavljajo razlike v njihovi interpretaciji. Prav zato je poleg voditeljstva in nadzora zelo pomembno vzpostaviti enoznačno komunikacijo, ki je bistvena za preprečevanje nesporazumov in napačnih odločitev. Jasna in poenotena terminologija ne prispeva le k varnosti in uspešnosti operacij, temveč tudi k ugledu in profesionalni podobi Slovenske vojske v mednarodnem okolju. »Kot učitelji moramo zagotoviti oboje. Pri starejši populaciji, ki je morda bolj strokovno podkovana, se opazi primanjkljaj slovnice in splošnega besedišča. Pri mlajši generaciji, na primer v Šoli za častnike, pa kandidati tekoče govorijo angleško, vendar imajo manj izkušenj. Zato je zanje pomemben tečaj vojaške terminologije, ki ga izvajamo, saj brez poznavanja te terminologije v mednarodnem poveljstvu kljub visoki ravni, doseženi na jezikovnem preverjanju, ne bodo interoperabilni,« je pojasnil nosilec predmeta Vojaška terminologija v angleškem jeziku na Višji vojaški strokovni šoli Mitja Lesjak. Da je vojaška terminologija nujna in predstavlja pravo pot, pa so v odzivih na tečaj potrdili tudi slušatelji.

MALA NADZORNA IN NAMERILNO-OPAZOVALNA NAPRAVA

BESEDILO Atmolab
FOTO Bruno Toič

V sodobnem operativnem okolju imajo elektrooptični sistemi pomembno vlogo pri zagotavljanju situacijskega zavedanja, zaznavanju groženj in podpori odločanju. Sposobnost hitrega odkrivanja, opazovanja in identifikacije ciljev neposredno vpliva na učinkovitost delovanja sodobnih enot na terenu. Kdor kakovostno informacijo pridobi prej, lahko hitreje sprejema odločitve in si zagotovi pomembno taktično prednost.

Projekt razvoja male stabilizirane elektrooptične nadzorne in namerilno-opazovalne naprave (MSENON) je bil usmerjen v razvoj kompaktnega večsenzorskega sistema za uporabo na daljinsko vodenih oborožitvenih postajah ter drugih taktičnih platformah. Cilj projekta je bil razviti čim manjši sistem, v katerem bi bila združena visoka zmogljivost opazovanja in

Integracija naprave
na večnamenski brezposadkovni platformi 6 × 6

namerjanja. Ena glavnih zahtev je vključevala dimenzijske omejitve, ki omogočajo integracijo sistema tudi na manjše in lažje oborožitvene postaje partnerja Valhalla Turrets. Kljub omejitvam (višina ≤ 350 mm, prečni presek ≤ 250 mm, diagonalna ≤ 280 mm) je moral sistem zagotavljati zmogljivosti, primerljive bistveno večjim in težjim sistemom, vključno z identifikacijo standardne Natove tarče (vozilo dimenzij 2,3 m × 2,3 m) na razdalji 1500 metrov podnevi in ponoči. Glavni izziv ni bil zgolj zmanjšanje velikosti naprave, temveč učinkovita integracija različnih funkcionalnosti ob ohranjanju visoke zmogljivosti sistema. Razvojna skupina je pri tem uporabila izkušnje, pridobljene pri razvoju stabiliziranih elektrooptičnih sistemov za brezpilotne zračne platforme, pri katerih sta masa in velikost odločilna dejavnika pri zasnovi sistema. Čeprav so kopenske platforme manj dinamične kot zračne, so izpostavljene drugim zahtevnim pogojem, kot so vibracije, mehanski šoki in okoljske obremenitve. Projekt združuje več funkcionalnosti v enoten stabiliziran sistem. Glavni sestavni deli sistema so dnevna elektrooptična kamera, radiometrični termovizijski senzor s širokim

vidnim poljem, hlajen termovizijski senzor za opazovanje na večjih razdaljah, laserski merilnik razdalje, dopolnjujejo pa ga funkcije samodejnega sledenja ciljem ter izboljšave in združevanja slike iz različnih senzorjev. Taka zasnova omogoča uporabo podnevi in ponoči ter v različnih vremenskih in okoljskih razmerah.

V RAZVOJ IN TESTIRANJE VKLJUČENA TUDI SLOVENSKA VOJSKA

Pri projektu, ki je potekal ob podpori Ministrstva za obrambo, so sodelovali strokovnjaki s področij elektrooptike, mehatronike in programske opreme. V razvojni in validacijski proces so bili vključeni tudi pripadniki Slovenske vojske kot končni uporabniki sistema. Njihove povratne informacije in operativne izkušnje so omogočile prilagoditev sistema operativnim potrebam Slovenske vojske. V okviru projekta je bilo izvedenih več funkcionalnih in validacijskih testiranj v različnih pogojih delovanja. Testiranja so potekala na različnih lokacijah, podnevi in ponoči ter na premičnih platformah. Preverjali so učinkovitost stabilizacije slike, natančnost laserskega merjenja razdalje, delovanje samodejnega sledenja in stabilnost sistema v različnih operativnih scenarijih. Posebna pozornost je bila namenjena robustnosti sistema. Opravljena so bila laboratorijska testiranja odpornosti na temperaturne spremembe, vibracije, mehanske obremenitve in zunanje vplive, preverili pa so tudi elektromagnetno združljivost in vplive okolja v skladu z vojaškimi standardi. Rezultati testiranj so pokazali, da sistem dosega načrtovane funkcionalnosti in omogoča učinkovito uporabo v realističnih operativnih razmerah. Potrjene zmogljivosti vključujejo zaznavanje oseb na večkilometerskih razdaljah s termovizijskimi senzorji, prepoznavanje oseb na razdalji približno 750 metrov in vozil na razdalji do približno 4,5 kilometra ter merjenje razdalje do približno devet kilometrov. Sistem je izkazal stabilno delovanje na različnih premičnih platformah ter učinkovito samodejno sledenje premikajočim se ciljem.

Z ZDRUŽEVANJEM RAZVOJNEGA ZNANJA DO TEHNOLOŠKO ZAHTEVNIH REŠITEV

Na podlagi tehnološkega demonstratorja male stabilizirane elektrooptične nadzorne in namerilno-opazovalne naprave sta bili razviti še dve različici sistema. Prva, Thorin MWIR, vsebuje podoben nabor senzorjev in zmogljivosti, vendar je cenovno dostopnejša. Druga, Thorin BOX, pa ni samostojno stabilizirana in krmiljena, temveč se integrira neposredno na oborožitveno postajo, prek katere poteka tudi njeno upravljanje. Projekt razvoja male stabilizirane elektrooptične nadzorne in namerilno-opazovalne naprave predstavlja pomemben korak pri razvoju domačega znanja in zmogljivosti na področju elektrooptičnih sistemov. Pokazal je, da je mogoče z združevanjem razvojnega znanja, sodelovanjem industrije in vključevanjem končnih uporabnikov razviti tehnološko zahtevne rešitve, prilagajene potrebam sodobnega operativnega okolja.

Mala nadzorna in namerilno-opazovalna naprava na oborožitveni postaji Loki kalibra 12,7 mm

NAGRADNA KRIŽANKA

	RAZPOREDITEV SESTAVIN ČESA	MRK. POTEMNI-TEV SONCA	ŽENINBRAT	DEŽELA MRTVIH DUŠ	KRAJ PRI RADOVLJICI	ROJSTNI KRAJ IVANA GROHARJA PRI ŽELEZNIKI	NEKDANJI PREBIVALEC TRAKJE
OZKOST							
RAVNIK, POLUTNIK							
NARODNA HEROJINJA (SLAVA)							
KAČJI GLAS				PREBIVALEC ČIČARJE			
				GL. MESTO SENEGALA			
TONE PAVČEK				OTROCI			
				PODJETJE, FIRMA (ZASTAR.)			
ODPRTINA NA OBRITU					ANTON NANUT		
IT. PESNICA NEGRI					HOKEJIST KOPITAR		
Avtor. Vladimir Milovanović, NAJETO PERO	GLAVNO MESTO ČESKE	HRVAŠKI NARODNI HEROJ (IVO LOLA)	AMERIŠKA IGRALKA (LINDA)	TKIVO, KIVEŽE MIŠIČO NAKOST	ŽENSKA, KI VARA		
					FR. SKLAD. DELIBES		
NOSILNI ELEMENT NAD ODPRTINO						DEBELEJŠI DROG	
						JUTRANJA ZARJA	
TURISTIČNO UREJENA OBALA						POST	
						MORSKI RAZBOJNIK, GUSAR	
NAJŠVE-TEJŠE V PRAVO-SLAVNI Cerkvi						KRATEK MOČEN GLAS	
						PLES	
DRŽAVA V ZAHODNI AFRIKI					OBIRALEC		
					UČENEC OSNOVNE ŠOLE		
UMETNOST (LAT.)				SL. SKLAD. (DANILO)			
				PUBLICIST-KA ŠUKLJE		NOR. PISA-TELJ DUUN	
	SP. DEL PROSTORA, POD	PREGOVOR	SMUČIŠČE NA POHORJU KOVANJE			FR. PISAT. (CLAUDE)	
						ZNESEK NA BANKOVCU	
						ŠVIC. SMUČ. KAE LIN	
TOLKALO NAVRATIH							OP. PEVEC DARIAN
							GRILC UROŠ
DIVJA MAČKA, PANTER							
						PRISPEVEK ZADOPUST	
SLIKARSKA TEHNIKA						IRSKI IGRALEC TOWNSEND	

REŠEVALCEM NAGRADNE KRIŽANKE

Pravilna rešitev gesla iz prejšnje številke: ČASTNO IN PONOSNO.
Nagrade prejmejo:

- **Bernarda Ajdovec**, Župančičeva 6, 1241 Kamnik,
 - **Ranko Djokić**, Ulica svobode 109, 6330 Piran,
 - **Arja Mehle**, Spodnja Slivnica 34, 1290 Grosuplje.
- Nagrajencem čestitamo.

Pravilno rešitev tokratne križanke nam pošljite **do srede, 19. avgusta 2026**, na naslov **Uredništvo Revije Slovenska vojska, Vojkova cesta 55, 1000 Ljubljana** ali na elektronski naslov **urednistvo.sv@mors.si**.

POIŠČI 5 RAZLIK

REŠITEV
IZ PREJŠNJE
ŠTEVILKE

FOTO IN RAZLIKE Bruno Toič

Spodbudna misel

POJDITE V
SAMOTEN
KRAJ IN
SE MALO
ODPOČIJTE

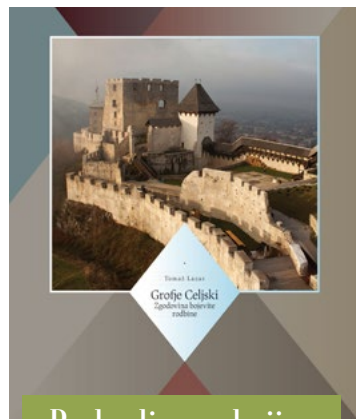
Naslov tokratne spodbude je vzet iz Svetega pisma. V odlomku Markovega evangelija Jezus učencem, potem ko so mu poročali, kaj so učili in delali, naroči: »Pojdite sami zase v samotni kraj in se malo odpočijte« (Mr 6, 30-31).

Dopusti so pred vrati in vabilo k počitku je pravzaprav zapoved. Povabljeni smo, da dopustujemo, torej da si za dlje časa nekaj dopustimo. Zapoved »Pojdite« pomeni več kot le odklop in popoln odmik od službe, delovnega okolja ter vsega, kar nas bremeni med letom. Povabi nas na pot, v gibanje, da bi se mir in počitek lahko zares zgodila.

Dopusti torej, da utrujenost v tebi spregovori, se izrazi in se pokaže. V nasprotnem primeru si v nevarnosti, da jo boš nadomestil in zadušil s kakšno drugo dejavnostjo. Obvaruj se skušnjave, da bi, kot je dejal pokojni papež Frančišek, norost dela zamenjal z norostjo sprostivne. Dopusti tudi pogled nazaj na opravljeno delo. Sveto pismo že na začetku, v pripovedi o stvarjenju, pravi, da Bog sedmi dan ni samo počival, temveč se je ozrl na svoje delo. In glej, videl je, da je prav dobro. Počitka torej ni brez dela, pri katerem si spoznal dobro, ga ozavestil in osmisli. Dopusti prostor, v katerem bo sčasoma spregovorila tvoja notranjost in se bo zgodil pogovor o lastni poklicanosti ter nadaljnji poti. Govorimo o molitvi, pogovoru z Bogom, dopustu. Še natančneje: o dopustitvi, da spregovori On. Drža poslušanja je pogosto zahtevna, sčasoma pa postaja kot hladen studenec, ki napaja prihodnost.

Blagoslovljen dopust!

Sebastijan Martinčič, VVIK

Prebrali smo knjigo

**DR. TOMAŽA
LAZARJA**

Narodni muzej Slovenije in Založba ZRC sta izdala knjigo slovenskega zgodovinarja, kustosa Narodnega muzeja Slovenije ter izjemnega poznavalca srednjeveške in novoveške zgodovine, orožja in bojne opreme dr. Tomaža Lazarja z naslovom *Grofje Celjski: zgodovina bojevite rodbine*. Knjiga je po obsegu in zasnovi nadstandardna, odlikuje pa jo izjemno bogata vsebina. Gre za prvo vojaškozgodovinsko sintezo delovanja grofov Celjskih, ki temelji na obsežnih raziskavah raznovrstnih primarnih virov. Avtor v njej predstavi mejnike njihovega vzpona v najpomembnejšo plemiško rodbino poznega srednjega veka na Slovenskem ter osvetli predvsem naslednja vprašanja: kje, kdaj in kako so se posamezni rodovi Celjskih oziroma njihovi predniki Žovneški udejstvovali na bojnem polju, zakaj so posegali po oboroženi moči, kako so jo izkoriščali kot sredstvo rodbinske politike ter kako je mogoče njihov domet regionalne sile ovrednotiti z vidika tako imenovane trde moči. Iskanje odgovorov na ta vprašanja je bilo zelo zahtevno. Čeprav so dejanja Celjskih zapustila številna pričevanja, je večina virov vsebinsko zelo skopa, pogosto pa tudi zavajajoča. Zato je mogoče marsikatero pomembno poglavje njihove zgodovine rekonstruirati samo delno ali hipotetično. Kljub temu se izriše dovolj jasna podoba njihovega delovanja v prostoru in času, ki jo bo mogoče revidirati s prihodnjimi raziskavami. Poleg spretnosti diplomacije in trdne finančne podlage je njihov vzpon temeljil predvsem na oboroženi moči. Zgodnejši rodovi Celjskih oziroma njihovih predhodnikov Žovneških so vojaško službo uspešno izkoriščali za krepitev političnih zavezništev in družinskega bogastva. Še samozavestneje so po njej posegli v drugi četrtini 15. stoletja, ko so si Celjski na čelu velike zasebne armade prizadevali izbojevati neodvisno kneževino ter politično prevlado na jugovzhodu Svetega rimskega cesarstva oziroma na Ogrskem – tudi za ceno odkritega spopada s habsburškim vladarjem Friderikom V. (III.), gubernatorjem Ivanom Hunjadijem in drugimi mogočnimi izzivalci. V tako neenakopravni tekmi so se Celjskim najdrznejši cilji nazadnje izmuznili. Njihove oblastne ambicije so prispevale tudi k tragičnemu koncu rodbine, ki je novembra 1456 izumrla z atentatom na zadnjega moškega predstavnika Ulrika II. v Beogradu. Toda njihova dejanja so trajno preoblikovala zgodovino Evrope daleč onkraj domačega Celja.

Mag. Zvezdan Marković

NA TABORU SKORAJ 900 DIJAKOV

BESEDILO Slovenska vojska FOTO Robert Cotič

Z

dnem za starše se je v soboto, 11. julija, v Novem mestu in na Bohinjski Beli končal letošnji poletni tabor MORS in mladi. V Vojašnici Franca Uršiča v Novem mestu je udeležence obiskal tudi minister za obrambo mag. Valentin Hajdinjak.

Letošnji poletni tabor za dijakinje in dijake je potekal v dveh terminih, od 29. junija do 4. julija ter od 6. do 11. julija, na Bohinjski Beli in v Novem mestu. Na štiri termine tabora se je prijavilo skoraj 900 dijakinj in dijakov. V prvih dveh terminih jih je sodelovalo skoraj 480, v drugih dveh pa približno 340. Program tabora je mladim v šestih dneh omogočil spoznavanje osnovnih veščin in pravil vojaškega življenja. Med drugim so se učili preživetja v naravi, opravili orientacijski pohod, premagovali vodne ovire, spoznali osnove prve pomoči in temeljne postopke oživljanja, izvajanje redarske službe, postrojitelvena pravila in druge temeljne vojaške veščine. Enote pa so dijakinjam in dijakom predstavile svoje delo, poslanstvo, opremo in oborožitev.

V spomin

ANDREJU KVARTUHU

(31. januar 1971–1. junij 2026)

Z veliko žalostjo smo prejeli vest, da nas je mnogo prezgodaj zapustil praporščak Andrej.

Andrejevo življenjsko pot je zaznamovala predanost domovini, vojaškemu poklicu in ljudem. Že kot mladenič je leta 1989 v Šoli za rezervne oficirje v Bileci pridobil vojaško znanje in prve izkušnje. Ob osamosvojitvi Slovenije leta 1991 ni stal ob strani, temveč je sodeloval v osamosvojitveni vojni, za kar mu je bil priznan tudi status veterana vojne za Slovenijo. V Slovenski vojski se je zaposlil leta 1993 in svojo poklicno pot začel v 210. učnem centru v Cerkljah ob Krki. Leta 2000 je svojo pot nadaljeval v 14. inženirskem bataljonu v Novem mestu. Leta 2023 se je vrnil v Cerklje ob Krki, kjer je v 107. letalski bazi nadaljeval svoje poslanstvo kot višji podčastnik za materialno poslovanje. Andrej ni bil le vojak. Bil je človek širokih interesov, odprtega srca in iskrene dobrohotnosti. Ohranili ga bomo v spominu kot predanega vojaka, cenjenega sodelavca, iskrenega prijatelja in dobrega človeka.

107. letalska baza

REVILJA SLOVENSKA VOJSKA JE INTERNO
INFORMATIVNO GLASILO O VOJSKI,
OBRAMBI TER ZAŠČITI IN REŠEVANJU.

UREDNIK: Marko Pišlar

FOTOGRAF: Bruno Toič

LEKTORIRANJE: Natalija Krese,
Tina Širola Pečovnik
TAJNICA UREDNIŠTVA: Milena Topolovec

NASLOV UREDNIŠTVA
Vojkova cesta 55, 1000 Ljubljana
Telefon: +386 1/471 26 62
Faks: +386 1/431 12 42
Elektronska pošta: urednistvo.sv@mors.si

OBLIKOVNA ZASNOVA: Agencija Adeo
OBLIKOVANJE
IN LIKOVNO-TEHNIČNO UREJANJE:
Majda Rogelj

TISK: Mabo Grafika
NAKLADA: 8800 izvodov

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI:
Ferdo Strgar

Prispevki, objavljeni v reviji, niso
uradno stališče Ministrstva za obrambo.
Nenaročenega gradiva in fotografij
ne vračamo.
Naslednja številka izide 6. septembra 2026.

SPREMLJAJTE NAS NA DRUŽBENIH OMREŽJIH.

Revija Slovenska vojska je
članica Evropskega združenja
vojaških novinarjev (EMPA).

REVIJA SLOVENSKA VOJSKA

SPREMLJATE NAS TUDI NA
SPLETU IN DRUŽBENIH OMREŽJIH

www.gov.si/drzavni-organi/ministrstva/ministrstvo-za-obrambo/

Revija Slovenska vojska

revijasv